

Användning av mark- och vattenområden

I kommunens förslag till mark- och vattenanvändning redovisas det översiktligt hur användningen av mark och vatten föreslås förändras och vilka hänsyn som behöver visas. Det innehåller också förslag på utveckling av transportinfrastrukturen och kommunens förhållningssätt till övriga kommunala åtaganden. Kommunen har tittat på hur utvecklingen av de olika kommundelarna ska se ut, vilket redovisas under rubriken Fördjupningar – användning av mark- och vattenområden. Det ska kunna fungera som underlag för kommande detaljplanering.

Förändrad mark- och vattenanvändning

Befolkning, bostäder

Utgångspunkten för befolkningsutvecklingen är att nå det inom GR överenskomna tillväxtnålet om cirka 1%. Kommunen har ett bostadsförsörjningsprogram för åren 2017-2020 som redovisar befolkningsförändring och analys av bostadsbehovet.

Föreslagen bebyggelseutveckling medger att tillväxt kan ske både i centralorten Stenungsund och i övriga kommundelar. Tillskottet av bostäder ska svara mot de behov som finns, så att det är möjligt att bo kvar i sin kommundel när ens behov av bostad ändras.

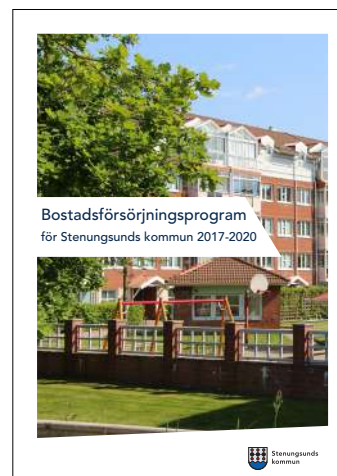
De bebyggelseområden som pekas ut i fördjupningar för respektive tätort beräknas sammanlagt innehålla 4000-5000 nya bostäder, vilket med ett genomsnitt på 2,3 boende per bostad (SCB 2018) ger god marginal till det uppsatta befolkningsmålet på 35000 invånare år 2035.

För att styra bebyggelseutvecklingen i den riktning som översiktsplanen föreslår finns behov av att använda riktlinjer för kommunal mark, markanvisning och exploateringsavtal som viktiga styrdokument.

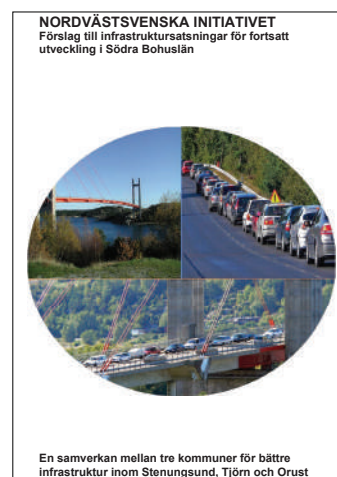
Näringsliv

Strategin är att verka för ett varierat näringsliv. Med det som utgångspunkt har den mark som krävs för nyetablering redovisats i Stenungsunds tätort samt i mindre utsträckning på övriga tätorter. Näringslivets intressen av åtkomst på mark vägs mot intresset av att bevara jordbruksmark. Enligt 3 kap. 4 § MB (miljöbalken) är jordbruk en näring av nationell betydelse.

För ett starkt och varierat näringsliv är även andra aspekter viktiga - till exempel att det finns väl fungerande pendlingsmöjligheter,

Bostadsförsörjningsprogram 2017-2020

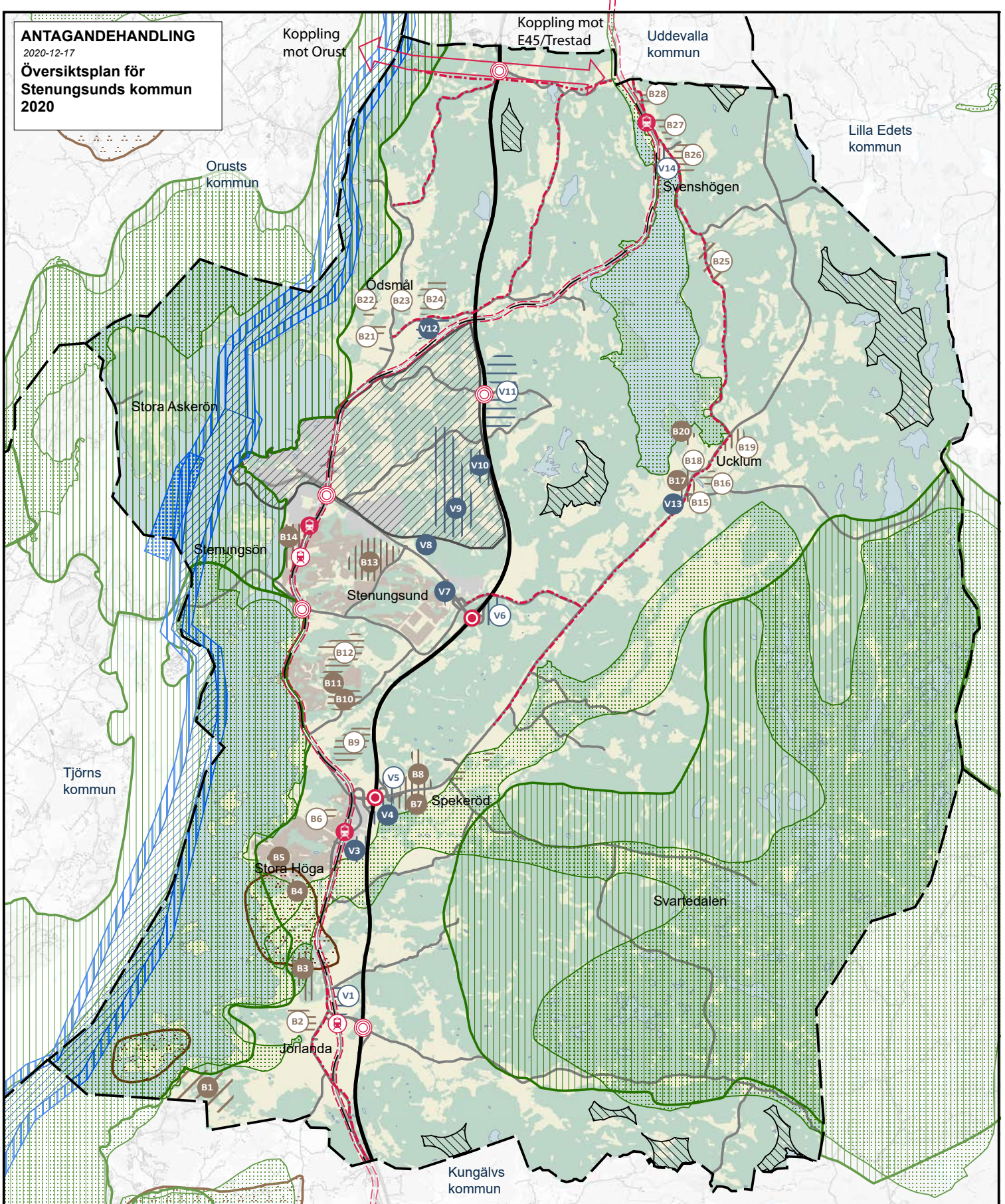

Nordvästsvenska initiativet

ANTAGANDEHANDLING

2020-12-17

Översiktsplan för Stenungsunds kommun 2020

Teckenförklaring

- Kommungräns
- Bibehållen mark och vattenanvändning**
- Blandad bebyggelse/Verksamhet
- Skog/Öppen mark
- Vatten
- Motorväg
- Väg
- Järnväg
- Vägmot
- Utökning vägmot
- Järnvägsstation
- Planerad järnvägsstation
- Riksintresse farled
- Skyddszon farled 200 meter
- Riksintresse sjöfart ankarplatser

- Riksintresse friluftsliv
- Riksintresse kulturmiljövård
- Riksintresse industriellproduktion
- Riksintresse naturvård
- Förändrad mark och vattenanvändning**
- Vindbruksområden
- Utbyggnad dubbelspår, längs Bohusbanan
- Fast förbindelse Orust samt anslutande vägar, läge ej fastställt
- Kust- och sjöstråk

- Gång- och cykel
- Utbyggnadsområde blandad bebyggelse
- Utredningsområde blandad bebyggelse
- Omvandlingsområde Bostäder
- Utbyggnadsområde verksamhet
- Utredningsområde verksamhet
- Bostäder 10 - 20 år
- Bostäder 1 - 10 år
- Verksamheter 10 - 20 år
- Verksamheter 1 - 10 år

MARK- OCH VATTENANVÄNDNING

1:70 000 (A3)
1 cm = 700 m

0 750 1500 3000 Meter

tillgång på attraktiva bostäder och ett varierat stadsliv med ett utbud av såväl handel, service som kultur. Det är också väsentligt att kunna vidareutveckla befintliga verksamhetsområden och utnyttja utbyggd infrastruktur. Dessa kriterium har varit vägledande för utpekande av verksamhetsområden.

Besöksnäringen är en betydelsefull och växande del av näringslivet. Dess förutsättningar är bland annat goda rekreativsmöjligheter, övernattningsmöjligheter samt att det är lätt att ta sig till kommunen och till olika besöksmål.

För utvecklingen av den kemiska industrin i Stenungsund är det viktigt att skyddsavstånden är väl definierade och tydligt utpekade. Dessa beskrivs tydligt i fördjupningarna för Stenungsund, Stenungsön och Ödsmål.

Kommunikationer & transportinfrastruktur

Utvecklingen av såväl den regionala som den lokala transportinfrastrukturen är avgörande för kommunens tillväxt. Både arbetsmarknaden och utbildningsväsendet är beroende av goda allmänna kommunikationer.

Det handlar dels om att förbättra kollektivtrafikens snabbhet och turtäthet så att den blir ett gott alternativ för pendlare och besökare men också om att bygga ut spår på Bohusbanan och förbättra anslutningar på E6. Inom ramen för Nordvästsvenska initiativet har kommunerna Stenungsund, Tjörn och Orust enats om att satsa på kommunikationer för att möjliggöra en tillväxt där kommunernas specifika kvaliteter som bostadsort, näringsidkande och turistmål tas tillvara. Inom ramen för arbetet med Fördjupad strukturbild för kustzonen enas kommunerna om målsättningar för transportsystemet.

Kommunens mobilitetsstrategi konstaterar att det finns stor potential att öka andelen resor till fots, med cykel och med kollektivtrafik. Strategin handlar om att prioritera åtgärder som kan främja dessa färdslag samt övergången till fossilfri och delad bilanvändning. Åtgärdsprogrammet för gång, cykel, kollektivtrafik, bil och gods presenterar förslag på åtgärder.

Kommunen behöver även ta fram en övergripande trafikstrategi för såväl den lokala som den övergripande påverkan på trafiksystemet.

Gång- och cykel

Gång- och cykelvägnät

Transporter till fots och med cykel är ett hållbart sätt att förflytta sig och dessutom bra för hälsan och välbefinnandet. Boende och besökare i kommunen ska ha möjlighet att säkert och enkelt kunna förflytta sig till

Cykelplan 2016

fots och med cykel inom och mellan kommunens orter. Det finns därför behov av kompletteringar av det övergripande gång- och cykelvägnätet så att det blir heltäckande mellan samtliga av kommunens orter. Utpekade kompletteringar föreslås mellan Ödsmål och Svenshögen, mellan Ucklum och Stenungsund, mellan Ucklum och Svenshögen, mellan Ucklum och Spekeröd samt från Jörlanda och söderut mot Kode.

Gena, snabba och säkra cykelvägar är också ett viktigt komplement till kollektivtrafiken och behöver utvecklas från samtliga stationslägen till större arbetsplatser eller andra målpunkter, t ex från Stenungsunds resecentrum till industrierna norr om samhället.

För de cykelvägar som pekas ut i anslutning till statliga vägar är ett första steg att kommunen verkar för att de tas med i regional plan för infrastrukturen.

Sammanhängande vandringsstråk

Befintliga vandringsvägar, gång- och cykelleder kompletteras så att det längs kusten blir ett sammanhängande vandringsstråk, dels längs strandlinjen från Stenungsunds tätort söderut via Strandnorum och vidare mot Stora Höga, Jörlanda och Timmervik.

Bohusbanan

Stenungsunds kommun arbetar ihop med Kungälv, Uddevalla, Tjörn och Orust för en utbyggnad av Bohusbanan till dubbelspår och lyfter frågan till Regional plan för transportinfrastruktur. Arbetet utgår från Målbild 2035 och Västtågsutredningen. Kommunen anser att en tidplan för ett möjligt genomförande av dubbelspår bör fastställas snarast.

Att få till stånd dubbelspår är av stor betydelse för kommunens utveckling och möjligheter att i framtiden bygga upp ett uthålligt transportsystem med järnvägen som bas. En sådan utbyggnad kommer hela regionen till godo.

Plats reserveras för ett andra spår i anslutning till befintlig banas sträckning. I väntan på tydligare ställningstaganden avsätts ett utredningsområde på respektive sida om Bohusbanan där försiktighet ska gälla vid detaljplanering och prövning av förhandsbesked och bygglov, så att utbyggnaden av spår inte förhindras eller försvåras.

Stationslägen och pendlingsparkering

Kommunen har tagit ställning till att ett planerat resecentrum för tåg och buss längs Bohusbanan lokaliseras till centrala Stenungsund, söder om nuvarande station. Placeringen ger störst potential för centrumutveckling av

Stenungsund, vilket i sin tur stärker förutsättningarna för pendlare.

För att det ska finnas goda förutsättningar för alla kommuninvånare samt för boende i kringliggande kommuner att angöra tågstationerna är det viktigt med förbättrade bussförbindelser och ökad turtäthet till stationslägena. Pendlingsparkering finns för samtliga orter med stationslägen, men föreslås utökas i Svenshögen parallellt med att anslutande vägar och tillgängligheten till stationen förbättras.

Målbild 2035 och Västtågutredningen utreder frågan om nya stationslägen på Bohusbanan. Jörlanda är i detta sammanhang utpekad som en möjlig ny station tillsammans med en kompletterande lokaltågstrafikering mellan Göteborg och Stenungsund. Ny station i Jörlanda är prioriterad för kommunen och skulle ha stor positiv effekt på pendlingsmöjligheter och bebyggelseutveckling i området. Kommunen vill därför verka för att finansiering av förutsättningar för ny station i Jörlanda lyfts upp i nationell och regional infrastrukturplan. Vid en återöppning av Jörlanda station är det väsentligt att Svenshögens station inte stängs. I ett framtida scenario är förutsättningen att samtliga stationer är i bruk.

Kollektivtrafik

Goda kollektivtrafikförbindelser och en planering som bidrar till ett förstärkt underlag för kollektivtrafiken är viktigt för en långsiktigt hållbar utveckling av kommunens bebyggelsestruktur och för ett uthålligt transportsystem.

För att kollektivtrafiken ska vara ett attraktivt alternativ för arbetspendlare är det avgörande att resan är snabb och bekväm från start till mål. Ökad turtäthet och kortare restid är en viktig del i detta och därför är ett ytterligare spår på Bohusbanan en av de viktigaste åtgärderna för att förbättra de kollektiva förbindelserna. Av betydelse är också att det finns goda möjligheter till kombinationsresor med tåg, buss, bil och cykel. Busslinjer till och från stationslägen bör ses över, utökas och kompletteras, särskilt för att kunna erbjuda goda förbindelser till större arbetsplatser eller viktiga besöksmål. I strategiska punkter bör plats för pendlarparkering upplåtas. Utbyggnad av cykelvägar till och från stationslägen ska prioriteras liksom cykelparkering i direkt anslutning till stationen.

Som förutsättning för utbyggnad i de orter som idag inte nås med buss bör sådan kollektivtrafik ordnas. En god turtäthet i busstrafiken ska eftersträvas.

E6

Tillgången till goda kommunikationer är mycket viktig för utvecklingen av näringslivet och för möjligheten att bo och verka i Stenungsund. Kommunen verkar för nedanstående åtgärder, vilka till vissa delar ingår i överenskommelsen inom ramen för ”Nordvästsvenska initiativet”. För samtliga åtgärder är ett första steg att det görs en åtgärdsvalsanalys (ÅVS) för den aktuella sträckan.

Fullständig trafikplats i Jörlanda

En fullständigt utbyggd trafikplats i den södra kommundelen, med på- och avfartsramper även från norr, är betydelsefull för tillgängligheten till Jörlandaområdet. En komplettering av Jörlandamotet skulle även förbättra räddningstjänstens insatstider i de södra kommundelarna. Detta är särskilt betydelsefullt då Jörlanda pekats ut som ett område för befolkningsutveckling och efterfrågan på bostäder är stor.

Ny trafikplats i Stripplekärr samt i den norra kommundelen

En ny trafikplats på E6 norra del ger en ökad tillgänglighet till den norra kommundelen och utgör en avlastning på väg 160. Den är också en förutsättning för en ny fast förbindelse till Orust samt en ny vägsträckning från Svenshögen mot Lilla Edet.

En ny avlastande trafikled för trafiken till och från Ödsmål och Kolhättan föreslås utgå från en ny trafikplats norr om Stripplekärr. En sådan led kan ta bort en stor del av genomfartstrafiken på Industrivägen genom Stenungsund. Den skulle också ge möjligheter för den kemiska industrin att få en snabb och säker tillfart från motorvägen. En ny trafikplats skulle också underlätta etablering av små och medelstora företag i ett nytt verksamhetsområde öster om väg E6.

Nya vägmot i Stripplekärr och längst upp i den norra kommundelen skulle förbättra räddningstjänstens insatstider och framkomligheten och möjligheten till omledning vid trafikolyckor. I detta avseende är Stripplekärrsmotet viktigast då det även innebär en förbättring för farligt godstransporterna till och från industrin.

Övriga åtgärder på infrastrukturen

Åtgärder på väg 160

En åtgärdsvalsanalys (ÅVS) för väg 160, från Skåpesund på Orust till Stora Höga-motet, pågår med syfte att klarlägga brister och behov längs vägsträckningen. Utifrån analysens slutsatser kommer åtgärder som förbättrar situationen på väg 160 att föreslås och inarbetas i en framtida

trafikplan för hela kommunen. Utöver väg 160 kommer en fördjupning av tidigare genomförd ÄVS för Nösnesmotet att ske. I denna beskrivs ett helt planskilt mot för såväl vägtrafik som tågtrafik.

Fast förbindelse till Orust

Trafikmängderna till Tjörn och Orust ökar successivt och det är angeläget med en ny fast förbindelse mellan fastlandet och öarna med direkt koppling till E6. En utredning görs om en fast förbindelse mellan kommunerna Stenungsund och Orust. Utredningen tar upp en broförbindelse mellan Torskudden på fastlandet till Djurnäs udde på Orust, alldeles vid gränsen mot Uddevalla kommun. Bron föreslås få en anslutning till väg E6, med en ny trafikplats i kommunens norra del och en fortsatt vägsträckning till Svenshögen och vidare österut. Detta skulle avlasta väg 160 i hela sin sträckning, minska sårbarheten på Tjörnbroleden, vid till exempel stopp för olyckor och reparationer, förbättra möjligheterna till samverkan med räddningstjänsten på Orust, samt öka förutsättningarna för tågpendling i kommunens norra del samt för boende på Orust, som får en gen förbindelse till tågstationen i Svenshögen. På sikt kan det även innebära en större efterfrågan på bostäder i Svenshögenområdet.

Att bron blir utbyggd är avgörande för utvecklingen i de tre STO-kommunerna. Det pågår en samhällsekonomisk analys för bron, vilket tillsammans med ÄVS för väg 160 blir viktiga beslutsunderlag. Stenungsunds kommun kommer att verka aktivt för att fast förbindelse till Orust kommer med i Regional plan 2026.

Planskilda korsningar med Bohusbanan

Planskilda korsningar med järnvägen är av stor betydelse för trafiksituationen i framförallt centrala Stenungsund och föreslagna åtgärder och prioriteringar beskrivs mer utförligt i respektive fördjupning. Behovet av planskilda förbindelser kommer att öka i samband med utbyggnad av dubbelspår längs Bohusbanan, vilket kommer att göra barriären större, både fysiskt och i form av ökad turtäthet. Behovet utgår både från boendes möjlighet att ta sig från ena sidan järnvägsspåren till den andra samt räddningstjänstens krav på kortare insatstider.

Vindbruk

I kommunens vindbruksplan är inriktningen att vindkraftsanläggningar i första hand ska lokaliseras till åtta utpekade områden. I områdena finns det förutsättningar att etablera grupper av större vindkraftverk. Ett av områdena ligger inom utpekat riksintresse för vindbruk. I samtliga områden är vindförhållandena tillräckligt goda för att vindbruk ska vara

ekonomiskt intressant. När det gäller kraftnät och vägar varierar avstånd och tillgänglighet i områdena. Det kan utgöra en ekonomisk begränsning eftersom områdena är skogsområden med aktivt skogsbruk. Områdena har delvis värden för friluftsliv och rekreation.

De utpekade områdena är ungefärliga och preliminära och ger en anvisning om var det är möjligt och lämpligt att pröva nya vindkraftsanläggningar. Om det blir någon utbyggnad beror på markägarnas och vindkraftsbolagens intresse av etablering. Avgränsningarna behöver studeras närmare inför en eventuell projektering och tillståndsansökan. Nya bostäder bör undvikas inom 500 meter från vindbruksområden eller befintliga vindkraftverk.

Vindbruksplanen utgår från att det är vindkraftverk av dagens konventionella typ som kommer att användas. De har horisontell turbin/propelleraxel monterad i toppen på ett omkring 100-150 meter högt torn. Totalhöjden blir cirka 150-200 meter. Om det blir aktuellt med andra typer eller mycket större verk bör nya utredningar göras före prövningen.

I vindbruksplanen framgår både generella och områdesvisa rekommendationer som bör följas vid planering av framtida etableringar. Särskild uppmärksamhet bör ägnas anläggningarnas fysiska intrång med effekter på den biologiska mångfalden, på våtmarker och på miljökvalitetsnormer för vatten. En förutsättning är att hänsyn tas till skyddsvärda arter samt fladdermöss och fåglars rörelser i landskapet.

FORTSATT ARBETE

Kommunikationer & transportinfrastruktur

Kommunen tar fram en övergripande trafikstrategi för såväl den lokala som den övergripande påverkan på trafiksystemet som underlag till framtida planering och nästkommande översiktsplan. En sådan trafikstrategi bör omfatta hela kommunen, och visa på sambandet mellan föreslagen bebyggelseutveckling och påverkan på infrastrukturen. På så vis kan den utgöra ett bra planeringsunderlag för den fortsatta bebyggelseutvecklingen och underlätta kommande detaljplanläggning. Kommunens Mobilitetsstrategi blir ett bra underlag i detta arbete.

Hänsyn gentemot natur- och kulturvärden

Jordbruk

Odlingsbar mark ska värnas som en viktig samhällsresurs inför framtiden och så långt möjligt undantas exploatering och fragmentering vid ny bebyggelseplanering och etablering av ny infrastruktur. Jordsbruksmarken föreslås därför i huvudsak förbli oexploaterad, med undantag för ett begränsat intrång till förmån för kommunens utbyggnad av bostäder. För de utbyggnadsområden som ändå föreslås ske på jordbruksmark beskrivs hur avvägningen har gjorts och vilka skälen är för att ta jordbruksmark i anspråk, i enlighet med 3 kap. 4 § MB. Även bostadsbebyggelse är ett väsentligt samhällsintresse som inte alltid kan tillgodoses på annan mark.

Det är viktigt att de värdefulla nationella och regionala odlingslandskapen i kommunen värnas. Odlingslandskapen är bland annat viktiga för växters och djurs förflyttnings- och spridningsmöjligheter. Fragmentering av odlingslandskapet riskerar att försvåra för detta.

Det finns ett behov av att bedöma jordbruksmarkens och odlingslandskapets värde och utreda i vilken utsträckning den är värdefull för jordbruksproduktion och andra ekosystemtjänster. I samband med detta kan en övergripande strategi tas fram för långsiktigt skydd av jordbruksmark.

Skogsbruk

Skogsbruk är av nationell betydelse. Sådan skogsmark som har betydelse för skogsnäringen ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra för skogsbruket. Den exploatering som föreslås i översiktsplanen bedöms sammantaget förenligt med det allmänna intresset.

Det finns behov av att göra en inventering av befintlig skog utanför detaljplan, för att ta fram rutiner för skötseln och därefter eventuella skötselplaner. Kommunen har precis påbörjat detta arbete.

Skogar i närheten av kommunens tätorter har ett stort värde som strövområden och för rekreation. Bebyggelseutveckling som redovisas i översiktsplanen är lokaliserad så att det i många fall finns skogsområden i närheten.

Fiske och vattenbruk

Fiske och rekreation vid havet ger en hög livskvalitet för många invånare. Kommunen har en avgörande roll i att varsamt utveckla och tillgängliggöra

Naturvårdsprogram

kusten och inlandsvatten för Stenungsundsbor, nya invånare och ett ökat antal besökare. Havet, sjöarna och vattendragen bidrar i det här avseendet med ett stort antal ekosystemtjänster som höjer livskvaliteten. Inom ramen för arbetet med Fördjupad strukturbild för kustzonen har ett antal gemensamma överenskommelser fattats för att säkerställa dessa värden längs kusten, vilket beskrivs nedan under rubriken Friluftsliv, turism och rekreation.

Grundområden inom djupintervallet 0-6 meter, med undantag för exploaterade områden med låg biologisk produktion, har tidigare ansetts vara av riksintresse för fisket. Havs- och vattenmyndigheten har dock beslutat att inte längre klassa dessa områden som riksintresse. Det gör dock inte områdena mindre värdefulla och bevarandevärda. Kommunen verkar därför i sin planering för att produktiva grunda havsområden ska skyddas från exploatering och åtgärder som negativt påverkar områdenas betydelse som marin miljö. Likaså förutsätts att gällande fredningsområden för fisk respekteras. De små fiskepopulationer av torsk och plattfisk som observerats i 8+fjorðar är mycket betydelsefulla för framtiden. För att stärka dessa bestånd måste vi ge dem en utökad chans att reproducera sig. För att stärka bestånden och uppnå riksdagens miljömål om en levande kust och skärgård behöver det införas fiskerestriktioner i hela 8+fjorðarområdet. Det nuvarande fredningsområdet bör utökas med fjordområdena mellan Tjörnböarna och Nordre älvs mynning där även Stenungsunds kustområde ingår.

Miljö kvalitetsnormer för musselvatten anges för Halsefjordens och Havstensfjordens vattensystem, vilket innebär att en rad specifika krav ställs på vattenkvaliteten och att utsläpp till dessa områden behöver behandlas med särskild noggrannhet. I översiktsplanen föreslås ingen exploatering som påverkar de utpekade vattensystemen negativt. I samband med utbyggnad förutsätts spillvatten och dagvatten hanteras på ett sådant sätt att ämnen som påverkar vattenkvaliteten negativt inte belastar berörda fjorðar inte belastar dessa.

Naturvård

En grundläggande utgångspunkt är att skydda värdefulla naturmiljöer, både när det gäller naturvärden och värden för boende och besökare. Den föreslagna bebyggelseutvecklingen har i huvudsak lokaliserats för att undvika ingrepp i värdefull natur. I de fall intressen sammanfaller beskrivs avvägningar för varje enskilt utbyggnadsområde.

Grönområden fyller en viktig funktion, både ur ett ekologiskt och socialt perspektiv samt genom deras betydelse för sina ekosystemtjänster.

Stenungsunds kommun är rikt på olika naturtyper. Det finns ett flackt kustlandskap i väster, stora skogs- och vildmarksområden i öster och ett bördigt jordbrukslandskap. Kommunen rymmer också ett flertal områden med höga naturvärden, från Riksintressen och Natura 2000-områden till lokala värden utpekade i Naturvårdsprogrammet samt naturminnen och biotopskydd. Hänsyn till Riksintressen och Natura 2000-områden redovisas översiktligt i separat kapitel längst bak i denna del av översiktsplanen samt mer i detalj för respektive fördjupningsområde.

Svartedalen

I kommunen finns Svartedalen, ett stort opåverkat naturområde med höga naturvärden som föreslås förbli oexploaterat, men kompletterat med åtgärder som syftar till att öka tillgängligheten och attraktionskraften, utan att påverka områdets kvaliteter. Svartedalen beskrivs mer utförligt som ett av kommunens fördjupningsområden.

Kusten

En av de kvaliteter som Stenungsunds kommun erbjuder är det kustnära läget. Det finns möjligheter till flera fritidsaktiviteter som förutsätter god kustvattenkvalitet. Kommunen avser att verka för en utveckling av kommunöverskridande samarbete inom marina miljöer och sötvattenmiljöer.

Naturreservat

I Stenungsunds kommun finns tio naturreservat, bildade mellan 1968 och 2011. Inget av reservaten påverkas av föreslagna utbyggnadsområden eller infrastrukturåtgärder i översiktsplanen. Endast i Svartedalen sammanfaller naturreservatet med utvecklingsförslag, vilket bedöms vara förenliga markanspråk eftersom förslagen är helt inriktade mot friluftsliv. Det är dock viktigt att sådana åtgärder görs i enlighet med reservatsföreskrifterna. Naturreservaten beskrivs i del 3, Förutsättningar.

Kulturmiljövård

Kulturmiljöer med betydelse från allmän synpunkt ska, så långt det är möjligt, skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada deras värden. Hänsyn ska tas till kulturmiljön vid beslut om förändringar inom eller i anslutning till de områden som är utpekade kulturmiljöer i kulturminnesvårdsprogrammet. Programmet behöver dock uppdateras för att det ska kunna utgöra ett aktuellt och fullgott kunskapsunderlag för fysisk planering. Kommunens kulturminnesvårdsprogram är från 1987. Sedan dess har såväl lagstiftning som rådande samhällsperspektiv på kulturmiljö utvecklats, samtidigt som fornlämningsbildens har förändrats.

Fördjupad strukturbild för kustzonen

Inom ramen för Fördjupad strukturbild för kustzonen är kommunerna överens om att värna och synliggöra kulturvärden i kustzonen, till exempel i form av miljöer och lämningar kopplade till fiske, fiskberedning, varv och båtbyggeri. Det ska också tas fram samstämmiga strategier för förvaltning av värdefulla kulturmiljöer med avvägningar mellan bevarande och varsam utveckling.

Friluftsliv, turism och rekreation

I kommunen finns det goda förutsättningar för friluftsliv och en omfattande turistnäring. Det gör att de öppna och obebyggda delarna av kustområdet i huvudsak föreslås förbli oexploaterade, till förmån för det rörliga friluftslivet. På så sätt blir de attraktiva utflyktsmål för turister, dock med beaktande av anspråk från verksamhetsutövare som har behov av att ligga vid vatten. För etablering av campingplats bör läge sökas i närheten av E6 eller annan lämplig plats innanför kustzonen.

Inom ramen för Fördjupad strukturbild för kustzonen är kommunerna överens om att skapa en tillgänglig och attraktiv skärgård och kustzon för närrekreation, friluftsliv och turism genom att verka för:

- Förbättrade förbindelser till och från kusten för kollektivt resande och genom utveckling av gång- och cykelnätet.
- Ökad tillgänglighet i kustzonens naturområden, till exempel i form av längre, sammanhängande och markerade cykelvägar, vandringsleder och kajakleder.
- Goda förutsättningar för båtliv med satsning på särskilt utpekade, tillgängliga hamnar där service, infrastruktur och förvaringslösningar möter dagens och framtida behov.
- Mindre störningar för friluftsliv och naturmiljö genom utpekande av särskilda hänsynsområden med till exempel begränsningar avseende hastigheter och buller.
- Stöd till initiativ som minskar nerskräpning av hav, stränder och bottnar, samt att genomföra regelbunden strandstädning och utveckla avfallshantering längs kusten.
- Att identifiera och minska fysiska, ekonomiska och kulturella barriärer som kan utgöra hinder för olika grupper av människor att uppleva kusten.
- Att stärka attraktionskraften med ett brett spektrum av utbud som väcker nyfikenhet och lockar besökare och boende med olika bakgrund och i olika åldersgrupper.

Tätortsnära rekreation

Det är särskilt angeläget att bevara, utveckla och tillgängliggöra de grönområden som finns i anslutning till tätorterna. Vid förnyelse och förtätning i äldre stadsdelar bör stor hänsyn tas, så att kvaliteten och funktionen i dessa områden finns kvar så långt det är möjligt. Rekreativsmöjligheterna i Furufjällsområdet ska stärkas, i synnerhet avseende tillgänglighet från bostäder på västra sidan av E6.

FORTSATT ARBETE

Jordbruk

Det finns ett behov av att bedöma jordbruksmarkens och odlingslandskapets värde och utreda i vilken utsträckning den är värdefull för jordbruksproduktion och andra ekosystemtjänster. I samband med detta kan en övergripande strategi tas fram för långsiktigt skydd av jordbruksmark.

Skogsbruk

Det finns behov av att göra en inventering av befintlig skog utanför detaljplan, för att ta fram rutiner för skötseln och därefter eventuella skötselplaner.

Kulturmiljövård

Ett nytt kulturmiljöprogram behöver tas fram för att redovisa de kulturhistoriskt värdefulla miljöer som finns och utgöra ett aktuellt och fullgott kunskapsunderlag för fysisk planering.

En strategi bör tas fram som redogör för hur dessa värden bör tillgodoses i kommande planering samt hur kommunen avser att tillgodose kulturmiljölagens skyddsbestämmelser gällande fornlämningar.

Kommunala åtaganden

Nedan redovisas inriktning för de kommunala åtaganden som har en koppling till användningen av mark och vatten. Hanteringen av dessa åtaganden kan ha en avgörande betydelse för om genomförandet av intentionerna i översiktsplanen är förenligt med en hållbar utveckling.

Dricksvattenförsörjning

För att kunna försörja ett växande Stenungsund enligt Vision 2035 krävs mer råvatten och en ökad produktion av dricksvatten samt ett förstärkt ledningsnät. För den fortsatta planeringen finns ett stort behov av att formulera och samordna övergripande strategier i en aktuell VA-plan för kommunen.

Stärkt kapacitet

Dricksvattenförsörjningen sker idag i huvudsak från Stora Hällungen. För att säkra dricksvattenbehovet planeras en sammankoppling med vattenledningsnätet för Kungälv kommun. Stenungsund kommer att köpa dricksvatten från Kungälv. Ett intentionsavtal är skrivet med Kungälv kommun och Kungälv bygger ett nytt vattenverk med kapacitet för att även kunna leverera till närliggande kommuner. Stenungsund kommer enligt tidplanen att köpa dricksvatten från Kungälv från år 2024. Stenungsund kommer att sälja vidare till Tjörn som också har ett stort behov av att öka tillgången på dricksvatten. För att klara leverans av vatten från Kungälv till Stenungsund behövs en ny överföringsledning med tillhörande tryckstegring.

Den planerade förstärkningen av tillgång till dricksvatten förbättrar leveranssäkerheten och minskar sårbarheten för störningar inom både råvattentillgång, produktion och distribution. Det är även positivt ur beredskapssynpunkt då det ger möjligheter till bättre brandpostsystem i de södra kommundelarna. Det kommer att krävas en del investeringar även i det befintliga ledningsnätet för att kunna försörja samhället med en ny matarledning från Kungälv. Nya grövre huvudledningar och sammankoppling av befintliga huvudledningar kommer att behövas. Åtgärderna ger goda möjligheter till en säker leverans även i områden som idag ligger perifert, framförallt i de södra delar av kommunen.

Även befintliga vattenledningar behöver förnyas och underhållas för att minska mängden utläckage av dricksvatten. Behovet ökar i takt med att nya områden byggs ut och befolkningens mängden ökar. Det är därför viktiga åtgärder för att klara den utbyggnadstakt som föreslås.

Säkerställd vattenkvalitet

Vattenkvaliteten i kommunens vattentäkt Stora Hällungen kommer att säkerställas genom att utöka vattenskyddsområdet så att det omfattar hela sjöns tillrinningsområde med nya och skärpta skyddsbestämmelser. Inga nya tillstånd för grustäktverksamhet ska medges inom tillrinningsområdet.

Spillvatten

För att kunna rena spillvatten från ett växande Stenungsund enligt Vision 2035 samtidigt som vattenkvaliteten i hav, sjöar och vattendrag förbättras krävs åtgärder på både reningsanläggningar, ledningsnät samt på enskilda avlopp. För den fortsatta planeringen finns ett stort behov av att formulera och samordna övergripande strategier i en aktuell VA-plan för kommunen.

Minskade utsläpp

Belastningen av övergödande ämnen till havet ska minska. De högproduktiva grunda havsvikarna ska skyddas från påverkan som kan skada produktionen i dessa. Det gäller också för sjöar och vattendrag i kommunen. För att säkerställa att fastställda miljö kvalitetsnormer uppfylls behöver åtgärder vidtas på såväl ledningssystem som reningsanläggningar och enskilda avlopp.

Kommunens målsättning innebär bland annat att:

- försiktighet ska gälla för utbyggnad i områden som inte har en hållbar avloppslösning, och där kommunalt avlopp inte planeras att byggas ut,
- ny bebyggelse i anslutning till tätorter och tätbebyggda områden successivt bör anslutas till kommunalt avlopp,
- samordning med befintlig bebyggelse ska eftersträvas.

I samband med förändringar, uppföljningar av inventeringar eller vid konstaterade olägenheter ställs krav på förbättring av äldre avlopp som inte uppfyller miljöbalkens krav. Prioritering av utbyggnad och anslutningar bestäms enligt kommande VA-plan. I arbetet med att ta fram en VA-plan kommer en samordning att ske och tidplaner presenteras för hur områden ska anslutas respektive ha kvar enskilda avlopp.

Stärkt kapacitet

Även befintliga spillvattenledningar behöver förnyas och underhållas för att minska mängden ovidkommande vatten till ledningssystemet och till reningsverken. Behovet ökar i takt med att nya områden byggs ut och befolkningens mängd ökar. Det är därför viktiga åtgärder för att klara den utbyggnadstakt som föreslås.

Dagvatten och hantering av skyfall

Att bygga hållbart för ett framtida klimat med mer och kraftigare nederbörd är mycket viktigt för framtiden. Nedan behandlas den kommunala hanteringen av dagvatten. Dagvattenanläggningar dimensioneras i de flesta nya områden för 10-årsregn och inom centrumbebyggelse för 30-årsregn. Regn kraftigare än detta ska genom planerad höjdsättning avledas yttledes. Detta behandlas nedan i avsnittet om klimatanpassning.

För den fortsatta planeringen finns ett stort behov av att ta fram en skyfallskartering samt formulera övergripande strategier för hantering av skyfall och säkra skydd av byggnader.

Lokalt omhändertagande av dagvatten

Dagvattenhanteringen för ny bebyggelse ska i första hand ordnas genom lokalt omhändertagande. Kommunens målsättning för dagvattenhanteringen ska följa riktlinjerna i vattendirektivet, vilket förutsätter att:

- Dagvattensystemet ska vara dimensionerat enligt branschorganisationens Svenskt Vattens riktlinjer och anvisningar. Det ska underhållas på ett sådant sätt att gällande funktionskrav uppfylls, till exempel med avseende på häftig nederbörd där risken för översvämningar ska vara så låg som möjligt.
- Dagvatten som genereras från större hårdgjorda ytor och inom tätbebyggda områden, där man bedömer att risken för förorening av dagvattnet är stor, bör renas med lämplig reningsteknik och fördröjas för att förhindra fluktuationer i vattendragen.

Avfall

Kommunen avser att arbeta för att utveckla avfallsfrågorna och få en resurseffektiv, miljömässig och säker avfallsverksamhet. Kommunen jobbar nu också med att ta fram underlag för att bygga ytterligare en återvinningscentral i de södra kommundelarna. Detta för att kunna ge invånarna en högre service men även öka tillgängligheten. Den nya återvinningscentralen förväntas stå klar för bruk under 2022.

Under 2021 kommer ett arbete med bostadsnära insamling av förpackningar och tidningar att påbörjas, i enlighet med miljödepartementets förordning. Insamlingen ska enligt den nya förordningen ske bostadsnära vilket innebär att de allra flesta villahushåll i framtiden kommer att få hämtning av förpackningar och tidningar vid villan.

Energi

Stenungsund har en energikrävande industri som utgör riksintresse för industriell produktion. I nuläget är energiförsörjningen sårbar eftersom mycket lite egen energi produceras i kommunen. Att säkerställa tillförsel av energi är viktigt för att minska industrins sårbarhet och säkerställa en minskad klimatpåverkan.

Stenungsunds tätort använder spillvärme från den kemiska industrin som energikälla till fjärrvärme. Eftersom endast en begränsad del av industriernas spillvärme används finns en god potential till utökning av fjärrvärmenätet. En utökning av fjärrvärmenätet bör ske i samband med utbyggnad av Stenungsunds tätort. Kommunen bör även verka för utbyggnad av fjärrvärme i andra kommundelar. I Stora Höga finns även en fastbränsleanläggning som försörjer skolor med värme.

Behovet är stort av att komplettera energiförsörjningen vid effekttoppar. Effektbehovet kan idag inte täckas med spillvärmen. Tillskottsenergi fås därför från reservkraftverk, eldade med olja eller naturgas.

En utbyggnad av vindkraft förväntas utgöra ett värdefullt tillskott av förnybar energi.

För den fortsatta planeringen finns ett stort behov av att formulera och samordna övergripande strategier för kommunens energiförsörjning i en aktuell energiplan.

IT-struktur

Tillgång till bredband och täckning för mobila nätverk är god. Det finns ett IT-strukturprogram från år 2012.

Materialförsörjning

Med anledning av kommunens utbyggnadsplaner för såväl bebyggelse som infrastruktur bör en strategi vad gäller materialförsörjning tas fram. Strategin bör redovisa förutsättningar för befintliga och möjliga bergtäkter ur både ett tekniskt perspektiv på produktionen och en bedömning av bland annat störningar och transportlogistik.

FORTSATT ARBETE

Dricksvattenförsörjning och spillvatten

För den fortsatta planeringen finns ett stort behov av att formulera och samordna övergripande strategier i en aktuell VA-plan för kommunen.

Dagvatten och hantering av skyfall

För den fortsatta planeringen finns ett stort behov av att ta fram en skyfallskartering samt formulera övergripande strategier för hantering av skyfall och säkra skydd av byggnader.

Kommunen har fått i uppdrag att ta fram en dagvattenpolicy med syfte att formulera riktlinjer för hur dagvattenfrågan ska hanteras i alla skeden i samhällsbyggnadsprocessen, från översiktsplaner och detaljplaner till bygglov och tillsyn. Kommunen avser att ta fram en dagvattenplan som närmare beskriver dagvattensystemet och kommunens policy när det gäller hanteringen av dagvatten.

Energi

För den fortsatta planeringen finns ett stort behov av att formulera och samordna övergripande strategier för kommunens energiförsörjning i en aktuell energiplan. Varje kommun ska enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Det är särskilt viktigt för att visa hur energi- och översiktsplanen samverkar för att säkerställa att miljö- och klimatpåverkan kan minska i Stenungsund kommun och ta fram strategier för att säkerställa energitillförsel till den kemiska industrin, öka utbyggnaden av fjärrvärmenätet samt satsningar på förnybar energi som t ex solcellsparkar eller biogasanläggningar.

Materialförsörjning

Med anledning av kommunens utbyggnadsplaner för såväl bebyggelse som infrastruktur bör en strategi vad gäller materialförsörjning tas fram.

Risk och skydd

Farligt gods

Det finns ett behov av översyn av befintliga leder för farligt gods och ett behov av att koncentrera farligt godstransporter till ett fåtal leder. Arbetet bör samordnas med framtagande av övergripande trafikstrategi för kommunen.

Flytten av resecentrum söderut är positiv utifrån ett riskperspektiv eftersom det i anslutning till nuvarande järnvägs- och busstation sker uppställning av järnvägsvagnar med farligt gods. På sikt är det bra om uppställningen av järnvägsvagnarna kan ske norr om tätorten och att mark reserveras för detta. Mark pekas inte ut i denna översiktsplan eftersom det behöver föregås av en lokaliseringsutredning. Den kan med fördel behandlas i samband med en översyn av transport av farligt gods.

Industrin

Arbetet med skyddszoner är mest utvecklat söder om den kemiska industrin. Skälet till detta är att där har exploateringsstrycket varit störst. Behov finns dock av att ha genomarbetade skyddszoner i samtliga väderstreck. Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps har tagit fram en handbok 2015; Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering. Kommunen bör därför planera för att uppdatera skyddszonen efter riktlinjerna i den nya handboken. Planeringen sker då enligt länsstyrelsens riktlinjer; Riskhantering i detaljplaneprocessen.

För utvecklingen av den kemiska industrin i Stenungsund är det viktigt att skyddsavstånden är väl definierade och tydligt utpekade. Dessa beskrivs tydligt i fördjupningarna för Stenungsund, Stenungsön och Ödsmål.

Klimatanpassning

Klimatanpassning handlar om att planera för ett stabilt samhälle med förutsättningar att möta effekterna av ett förändrat klimat. En medveten långsiktig planering innebär en rad åtgärder för att anpassa samhället till de klimatförändringar som märks redan idag och till dem som väntar framöver. Samtidigt behöver åtgärder vidtas för att begränsa påverkan på klimatet genom minskade utsläpp av så kallade växthusgaser.

Arbete pågår med att ta fram en klimatanpassningsplan för kommunen. Klimatanpassningsplanen ska tydliggöra problem och utmaningar som Stenungsunds kommun står inför i frågor rörande klimatanpassning. Planen ska peka ut de geografiska områden och de samhällsviktiga funktioner som

berörs av ett förändrat klimat samt vilka åtgärder som krävs för att anpassa Stenungsund till ett förändrat klimat. Kommunstyrelsen har beslutat att ge förvaltningen i uppdrag att arbeta fram en klimatanpassningsplan som ett tematiskt tillägg till Översiktsplanen och att förlänga projektplanen till 2020-12-31 (Dnr: KS 2018/481).

Högre temperaturer

I Stenungsunds kommun finns idag ingen betydande risk för det som kallas urbana värmeeffekter och som uppstår i tätbebyggda områden. Det finns ändå en risk att det på lång sikt sker förändringar i klimatet vilket innebär att det ändå är positivt att planera för öppna vattenytor och sammanhängande gröna strukturer som kan dämpa värmen i bebyggda miljöer. Det är därför viktigt att ta fram strategier för en sammanhängande grönstruktur och för bevarande av viktiga natur- och grönområden i kommunens orter. Vid planering av exempelvis förskolor och äldreboende, men även i offentliga miljöer, är det också särskilt viktigt att tillgodose och planera för behov av skugga, vindskydd med mera i syfte att säkerställa ett bra lokalklimat.

Ökad nederbörd

För att kunna hantera ökade nederbördsmängder behöver låglänta områden och inestängda områden som saknar tillräckliga avrinningsmöjligheter identifieras. Det är också viktigt att det i såväl befintlig som ny bebyggelse görs plats för vatten att fördröjas, så att inte dagvatten- eller avloppsledning belastas för hårt vid häftiga skyfall. Alltför snabb avrinning för med sig partiklar och föroreningar som leder till försämrad vattenkvalitet hos ytvatten.

Ny bebyggelse bör planeras så att den inte tar skada eller orsakar skada vid en översvämning från minst ett 100-årsregn. Samhällsviktig verksamhet ges en högre säkerhetsnivå och planeras så att funktionen kan upprätthållas vid en översvämning, inklusive framkomlighet till och från verksamheten.

För den fortsatta planeringen finns ett stort behov av att ta fram en skyfallskartering samt formulera övergripande strategier för hantering av skyfall och säkra skydd av byggnader.

Översvämning och risk för ras, skred och erosion

I och med ändrade nederbördsmönster förväntas vattennivåer i sjöar och vattendrag öka i slutet och början av året men minska under vår och sommar. Mindre vattendrag kan snabbt påverkas av kraftig nederbörd medan ett översvämningsförlopp för sjöar är mer långdraget och för havet till stor del är kopplat till vindens styrka och riktning.

Översvämningsriskerna i Stenungsunds kommun kan, utöver skyfall som beskrivs ovan, delas in i fyra kategorier som har olika orsak och behov av åtgärder. För den fortsatta planeringen behöver skyfallskartering, risk för översvämning och risk för ras och skred hanteras och samordnas i arbetet med kommunens klimatanpassningsplan.

En översiktlig stabilitetsutredning har gjorts för Stenungsunds kommun (MSB 2014). Slutsatserna från den har beskrivits under respektive fördjupningsområde.

Stenungsunds centrum

Stenungsunds centrum är direkt hotat av översvämning och risk för skred i samband med höjda havsnivåer och en ökad bebyggelse. Problematiken beskrivs närmare i fördjupningskapitlet om utvecklingen i Stenungsunds tätort.

Industrin

För industrierna inom riksintresse för industriell produktion är risken för översvämning inte lika omfattande som för Stenungsunds centrum. Däremot kan effekterna av en översvämning bli långtgående och ett särskilt fokus behöver läggas på hur den industriella produktionen kan skyddas och vattenflöden styras bort från dessa verksamheter. Även här finns risk för skred.

Åarna

Åarna och deras dalgångar har en översvämningsproblematik som är kopplad till avrinningsområdet som helhet och där konsekvenserna av en översvämning till stor del handlar om en ökad risk för ras och skred.

De låglänta stränderna

Även längs strandlinjen finns risk för skred och erosion och det kan finnas anledning att stärka vissa delar av kustlinjen.

Trafikbuller

För att nå det regionala målet om att ett minskat antal personer ska utsättas för bullerstörningar i bostäder och vid uteplatser behövs en översyn av påverkan från trafikbuller, industribuller mm, samt en strategi för hur störningarna kan minskas.

Miljö kvalitetsnormer

För att skydda människors hälsa och miljön har regeringen, med stöd av miljöbalken, meddelat miljö kvalitetsnormer. Miljö kvalitetsnormer anger

föroreningsnivåer eller störningsnivåer som inte får överskridas eller underskridas. I Stenungsunds kommun finns det miljö kvalitetsnormer som rör vattenförekomster, musselvatten och utomhusluft.

Vattenförekomster

I Stenungsunds kommun finns nitton vattenförekomster som meddelats miljö kvalitetsnormer. För de fyra fjordområdena, Hake fjord, Askeröfjorden, Havstensfjorden och Halsefjorden gäller att åtgärder måste vidtas på samtliga för att uppnå god ekologisk status till 2027. Även för de övriga vattendragen krävs åtgärder i varierande grad för att de ska uppnå god ekologisk status.

De huvudsakliga orsakerna till att vattenförekomster i kommunen inte uppnår god ekologisk status är för höga halter av näringsämnen från jordbruket och/eller fysisk påverkan, t.ex. vandringshinder. Ett stort problem är det diffusa markläckaget av kväve från jordbruken. Möjliga åtgärder för minskning av näringsläckage från jordbruket är bl.a. anpassade skyddszoner där det finns en uppenbar risk för erosion, gräsbevuxna skyddszoner längs vattendrag där det inte finns något krav på att växtmaterialet ska skördas, olika åtgärder för att minska förlusterna av fosfor vid spridning av stallgödsel eller anläggande av fosfordammar och kalkfilterdiken. Stöd från statlig myndighet är av betydelse för att genomföra dessa åtgärder.

För vissa vattenförekomster kan åtgärdande av enskilda avlopp som inte klarar kraven för normal skyddsnivå vara en möjlig åtgärd för reduktion av näringsämnen till vattnet.

Det behövs en strategi för åtgärder för att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Utomhusluft

Utsläppskällor av luftföroreningar i kommunen är framförallt från fordonstrafiken. Ingenstans i kommunen överskrids miljö kvalitetsnormerna för luft. Överskridande sker däremot i Göteborgs stad, vilket gör att kringliggande kommuner med pendlingstrafik och transporter in till Göteborg behöver vara delaktiga i att minska utsläppen från fordonstrafiken.

Förorenade områden

Kommunen saknar i dagsläget en handlingsplan för det strategiska arbetet med förorenade områden. Det behövs en strategi för sanering av förorenade områden. I kommunen finns i dag 135 kända potentiellt förorenade områden. Det finns även risk för förorening av mark inom områden med pågående verksamheter, bland annat inom den kemiska industrin, bilskrotar,

bensinstationer, båtuppläggningsplatser med mera. 46 av de 135 områdena har riskklassats. Riskklassning innebär att en riskbedömning är gjord utifrån typ av verksamhet på platsen, hur länge och under vilka år verksamheten pågått, förutsättningar för spridning av föroreningar och vad som finns i omgivningen som kan påverkas av eventuella föroreningar. Förorenade områden delas in i: klass 1 – mycket stor risk, klass 2 – stor risk, klass 3 – måttlig risk och klass 4 – liten risk.

Områden med riskklass 1 och 2 ska åtgärdas enligt Naturvårdverket. För varje sådant område ställs som minst krav på att en förstudie genomförs. Sju platser i kommunen har riskklass 1 och 24 områden har riskklass 2. 73 av de totalt 135 objekten har ännu ingen riskklass. På vissa (18 stycken) av dessa områden bör en riskklassning göras för att kommunen ska kunna avgöra riskerna med de potentiellt förorenade områdena.

Strandskydd

För exploatering inom strandskyddat område krävs att det finns särskilda skäl enligt 7 kap. 18 c §§ MB och att åtgärden inte kan lokaliseras utanför strandskyddat område. För de områden som i översiktsplanen pekas ut inom strandskydd behöver en sådan bedömning göras inom ramen för arbetet med detaljplan.

Om exploatering planeras inom kommunens grundområden behöver marinbiologiska utredningar göras, bland annat med fokus på ålgräs som förekommer på flera platser utmed kommunens kust och öar.

FORTSATT ARBETE

Farligt gods

Det finns ett behov av översyn av befintliga leder för farligt gods och ett behov av att koncentrera farligt godstransporter till ett fåtal leder. Arbetet bör samordnas med framtagande av övergripande trafikstrategi för kommunen.

Klimatanpassning

Arbete pågår med att ta fram en klimatanpassningsplan för kommunen. Klimatanpassningsplanen ska tydliggöra problem och utmaningar som Stenungsunds kommun står inför i frågor rörande klimatanpassning.

Klimatanpassningsplanen kan även innehålla strategier för en sammanhängande grönstruktur och för bevarande av viktiga natur- och grönområden i kommunens orter tas fram.

För den fortsatta planeringen finns ett stort behov av att ta fram en skyfallskartering samt formulera övergripande strategier för hantering av skyfall och säkra skydd av byggnader.

Geoteknik, översvämning och risk för ras, skred och erosion

För den fortsatta planeringen behöver skyfallskartering, risk för översvämning och risk för ras och skred hanteras och samordnas i arbetet med kommunens klimatanpassningsplan.

En strategi för hur de geotekniska frågorna ska hanteras bör tas fram och kartlägga:

- Identifierade områden med osäkra förhållanden eller förutsättningar för försämrad säkerhet med hänsyn till; skred och ras i jord och berg, erosion, översvämning och områden med begränsad byggbarhet till följd av komplicerade geotekniska förhållanden.
- Identifiering av områden där det krävs detaljerade geotekniska utredningar inför detaljplanarbetet.
- Översiktlig bedömning av hur klimatförändringen kan påverka de geotekniska frågeställningarna.

Strategin bör även omfatta hur de identifierade riskerna inom kommunen kan minska eller upphöra samt eventuella restriktioner med hänsyn till geotekniska förhållanden. Strategin innebär också att de geotekniska säkerhetsfrågorna kommer med tidigt i plan- och bygglovsskedet, vilket kan styra markanvändningen mot ökad säkerhet och minskade kostnader.

Trafikbuller

För att nå det regionala målet om att ett minskat antal personer ska utsättas för bullerstörningar i bostäder och vid uteplatser behövs en översyn av påverkan från trafikbuller, industribuller mm, samt en strategi för hur störningarna kan minskas.

Miljö kvalitetsnormer

Det behövs en strategi för åtgärder för att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Förorenade områden

Det behövs en handlingsplan för det strategiska arbetet med sanering av förorenade områden. Exempelvis finns behov av att ta fram ett riskområde för deponin vid Stripplekärr och de tre hus som ligger nedströms mossen.

Ett annat exempel är att det vid ombyggnation, muddring eller utökning av hamnar är viktigt att även sediment undersöks och vid behov saneras. Vid ändrad markanvändning i områden där det finns risk för föroreningar som även kan ha påverkat sedimenten ska även sediment undersökas och åtgärdas, även om den planerade användningen av området endast rör platsen på land.

Förorenade områden vid Stora Hällungen

Inom nuvarande skyddzon för kommunala dricksvattentäkten Stora Hällungen finns flera potentiellt förorenade områden. Utredning av områdets föroreningar bör prioriteras inom det strategiska arbetet med nya vattenskyddsföreskrifter och plan för förorenade områden.

Förändrat klimat

Förändringar i klimatet med stigande havsnivåer innebär att förorenade områden som tidigare funnits ovan havsnivån kommer att översvämmas och risken för att föroreningar sprids ökar. Därför är förorenade områden i nära anslutning till havet viktiga att undersöka och åtgärda. Förändringar i klimatet som innebär ökad nederbörd leder till en större utlakning av föroreningar och genom ras och ökad erosion ökar risken för spridningar av dessa föroreningar.

Rekommendationer för detaljplan, förhandsbesked och bygglov

Plan- och bygglagen ställer krav på att mark som ska användas för bebyggelse är lämplig för ändamålet. Huruvida marken är lämplig prövas antingen i detaljplanering eller i prövning av bygglov/förhandsbesked.

Plan- och bygglagen och miljöbalken innehåller krav på vad som ska beaktas vid detaljplanering, upprättande av områdesbestämmelser samt prövning av förhandsbesked och bygglov. I det här avsnittet redovisas relevanta rekommendationer att beakta vid upprättande av detaljplan och områdesbestämmelser samt vid prövning av förhandsbesked och bygglov. Rekommendationerna ska i flera fall ses som konkretiseringar av föreslagna strategier.

Allmänna förhållningssätt

Ny spridd bebyggelse utanför detaljplan kan ske i enlighet med bostadsförsörjningsprogrammet.

Natur, grönska

Inbjudande och grönskande bostadsmiljöer ska vara en naturlig del mellan husen.

Transportinfrastruktur

Hänsyn ska tas till ett nytt framtida spår på Bohusbanan i anslutning till järnvägen, så att det inte tillkommer bebyggelse eller anläggningar som kan förhindra en lämplig utbyggnad.

Infrastruktursatsningarna för att stärka E6, inklusive utbyggnaden av på- och avfartsramper, får inte försvåras genom byggnation eller andra åtgärder.

Hantering av spillvatten, dagvatten och avfall

Det är angeläget att minska närsaltsutsläppen till Natura 2000-området längs kuststräckan söder om Stenungsund samt vid Stora Askerön. Avloppsutsläpp som innebär negativ påverkan på vattenkvaliteten får inte tillkomma.

Vid planering av ny bebyggelse ska gemensamma avfallsutrymmen i största möjliga mån eftersträvas.

Ingen bebyggelse/anläggningar av förorenande karaktär får tillkomma inom området för hela tillrinningsområdet till vattentäkten Stora Hällungen.

Kulturmiljö

Hänsyn ska tas till kulturmiljön vid beslut om förändringar inom eller i anslutning till de områden som är utpekade kulturmiljöer i kulturminnesvårdsprogrammet.

Hälsa och säkerhet

Hänsyn ska tas intill transporter av farligt gods.

Vid planläggning eller tillståndsprovning i anslutning till vindkraftverk, bergtäkter, bensinstationer, djurstallar, ridanläggningar och motorbana bör störningar klarläggas.

Vid framtida detaljplaneläggning, bygglovshantering och liknande ska industribuller och trafikbuller utredas och bevakas. Naturvårdsverkets och Boverkets regler ska tillämpas.

Nya bostäder bör inte tillkomma där det är olämpligt med tanke på omgivningspåverkan från djurhållning eller där befintligt jordbruk försvåras på annat sätt, om det inte har en direkt koppling till jordbruket på platsen.

I anslutning till ridverksamhet ska Boverkets regler tillämpas.

Radongashalten i ny bebyggelse ska ligga under gällande gränsvärde. Inom område med risk för markradon bör en radonutredning genomföras.

Vid planläggning eller tillståndsprovning inom 200 meter från naturgasledning ska samråd ske med Swedegas AB.

Risken för översvämning från ett 100-årsregn bedöms i detaljplan och eventuella skyddsåtgärder säkerställs. Framkomligheten till och från planområdet bedöms och säkerställs.

Vid framtida detaljplaneläggning och bygglovshantering med mera i närheten av anläggningar för energidistribution, behöver hänsyn tas till de föreskrifter och restriktioner som gäller invid luftledningar och transformatorstationer.

I samband med detaljplanering ska det alltid göras en bedömning av risken för ras, skred och erosion.

Fördjupningsområden

Stenungsund och Stenungsön

Samhället Stenungsund är uppbyggt kring den tunga kemiska industrin. Stadsbyggandet har starkt präglats av 1960- och 70-talens planeringsideal. Trafikseparerade stadsdelar, avdelade av trafikleder, har lagts till österut på ett allt längre avstånd från centrum. Åt norr är bebyggelsen avgränsad av storindustrin. Väg E6 avgränsar Stenungsund åt öster. Placeringen av Stenungsunds centrum vid vattnet innebär att många boende har lång väg till centrum. ”Torget” med omgivande centrum är tyngdpunkten för service. Stenungsunds centrum utgör ett kommersiellt och kulturellt centrum för Stenungsundsborna, men även för boende på Tjörn och Orust, och har därmed en regional betydelse. Lokala servicecentra med skolor, förskolor och närbutiker finns utbyggda i samhällets olika delar. Tätortens olika delar är byggda med stora grönområden emellan. Det är en kvalitet i sig men det medför en utspriddhet med långa avstånd också mellan delarna. Trafiken till de olika områdena matas utifrån via ringleder. Den kemiska industrins lokalisering norr om samhället ger en kraftig koncentration av arbetsplatser i norr.

Stenungsön är belägen precis väster om Stenungsunds tätort och förbinds till fastlandet via en bro. En fast förbindelse till Tjörn, Tjörnbron, går via Stenungsön. Ön har en stor andel kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, särskilt på norra delen.

De norra delarna av Stenungsund och Stenungsön omfattas av skyddszon för den kemiska industrin.

Bebyggelseutveckling

Nya bostäder planeras i flera olika områden i Stenungsund. I de områden som redan finns kommer utbyggnaden att ske genom förtätningar och ombyggnader. Det finns också områden för nyexploatering. Stenungsunds centrala delar står inför stora samhällsutmaningar. Med de klimatförändringar som ses redan i dag och de som kan förväntas, ändras förutsättningarna för hela samhället. Städer och tätbebyggda områden är särskilt känsliga för klimateffekter som översvämning och ökade temperaturer. Totalt förväntas Stenungsund kunna utökas med cirka 2000-3000 bostäder på lång sikt, varav 1000 kan lokaliseras till centrum.

Utvecklingen av Stenungsön är inriktad på bevarande och hänsyn gentemot naturvärden och friluftslivet. Generellt förespråkas försiktighet avseende ny bebyggelse, särskilt inom skydds-zonen för den kemiska industrin.

STENUNGSUND & STENUNGSÖN

Teckenförklaring

— Kommungräns

Förändrad mark- och vattenanvändning

Utbyggnadsområde blandad bebyggelse

Utredningsområde blandad bebyggelse

Utbyggnadsområde verksamhet

Centrumutveckling

Utbyggnad dubbelspår

Utökning vägmot

Planerad järnvägsstation

Bostäder 1 - 10 år

Bostäder 10 - 20 år

Verksamheter 1 - 10 år

Verksamheter 10 - 20 år

Bibehållen mark- och vattenanvändning

Blandad bebyggelse/Verksamhet

Skog/Öppen mark

Vatten

Väg

Järnväg

Riksinträsse farled

Skyddszon farled 200 meter

Riksinträsse sjöfart ankarplatser

Riksinträsse industri

Strandskydd

Järnvägsstation

Skola

Småbåtshamn

Sevärdhet

Badplats

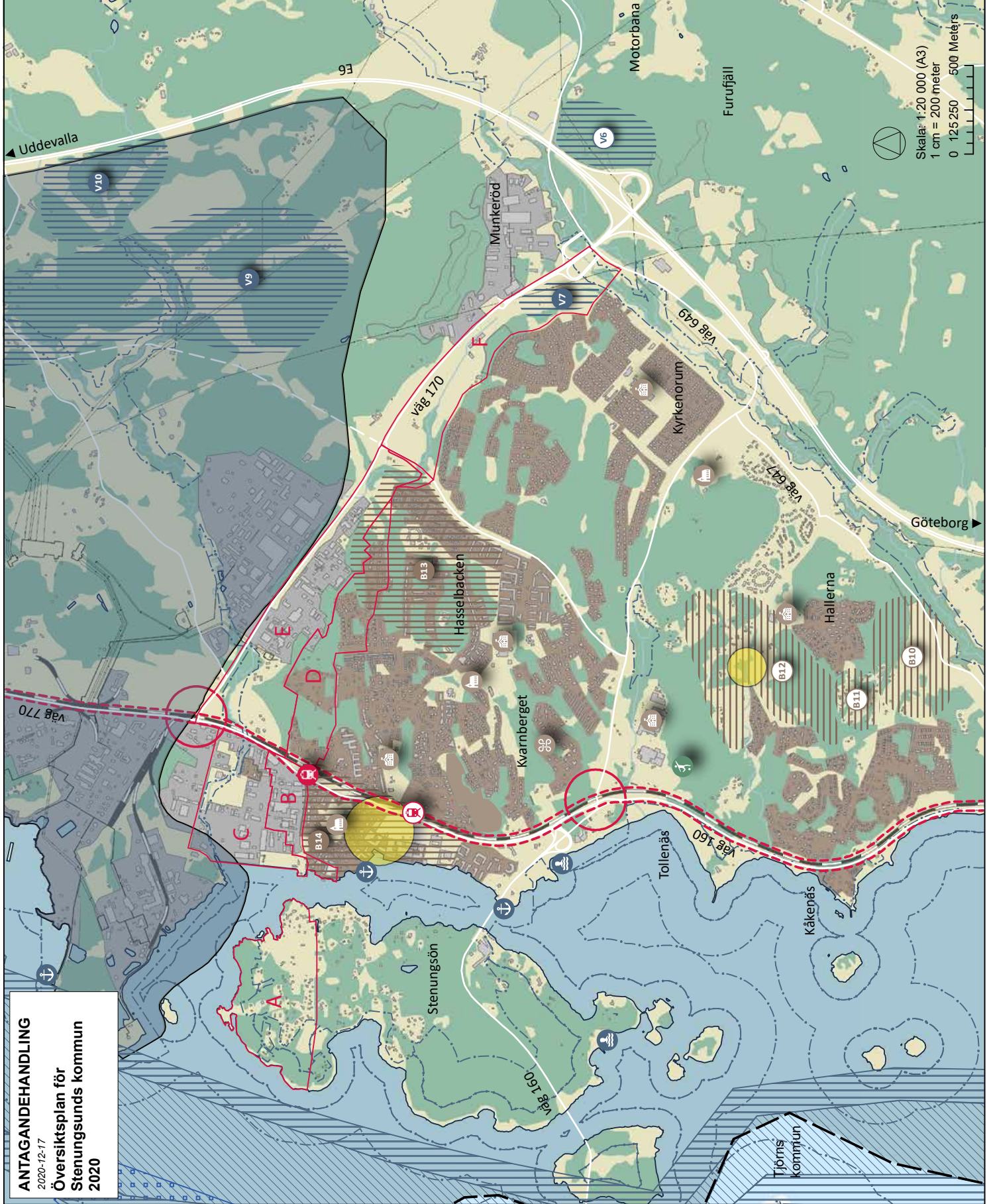
Kyrka

Idrottsområde

ACE Skyddszon 1

BD Störningszon

FG Skyddszon 2

ANTAGANDEHANDLING
2020-12-17
Översiktsplan för
Stenungsunds kommun
2020

Tjörns kommun

Centrala Stenungsund (B14),

För Stenungsunds centrum har ett planprogram tagits fram och godkänts 2018-05-03. Stenungsunds centrum ska utvecklas till ett stadsmässigt centrum med hållbara transporter. Centralt finns idag stora parkeringsytor som successivt kan ersättas med bebyggelse. I framtiden kan här finnas gågator, grönska, varierad bebyggelse, resecentrum, förbättrad och mer välutnyttjad kontakt med vattnet, samt en bebyggelse med blandade funktioner såsom bostäder, verksamheter, kontor och handel för att skapa ett levande centrum. Programmet utgår från att den befintliga stationen flyttas söderut till en mer central placering.

Första etappen i att förverkliga programmet är detaljplan för Stenungsunds Resecentrum. Detaljplanen innebär att ett nytt resecentrum i form av dockningsterminal mot tågtrafiken med cirka 15 hållplatslägen för buss, terminalbyggnad med vänthall, kiosk och personalutrymmen kan uppföras väster om Bohusbanan. Planeringsförutsättningar som särskilt ska beaktas vid utbyggnad av centrum är trafiksituationen, risk för farligt gods, översvämning och begränsningar utifrån skydd och störningar från den kemiska industrin. Framtagen Grönstrukturplan för centrum ska vara vägledande för fortsatt planering.

Östra Stenungsund - Hasselbacken (B13)

Inom östra Stenungsund pågår utveckling genom förtätning och om- och tillbyggnad av befintlig bebyggelse. Området kan även på sikt utvecklas med mer blandad bebyggelse då stadsdelen delvis är glest bebyggd. Här är lämpligt att komplettera med andra boendeformer än vad som finns idag. I området Hasselbacken finns två pågående detaljplaner med 40 respektive 400 bostäder. Planeringsförutsättningar som särskilt ska beaktas vid förtätning är tillgång till service, tillgång till offentliga ytor (grönyta och mötesplatser) och dagsljusbehov. I områdets norra del ska även risk och störning från industrin vägas in.

Hallerna (B10, B11, B12)

Området Hallerna är lokaliserat cirka tre kilometer söder om Stenungsunds centrum. Hallerna har i tidigare översiktlig planering pekats ut som ett strategiskt viktigt utbyggnadsområde. Hallerna ska byggas ut till en egen stadsdel i Stenungsund med underlag för service i ett stadsdelscentrum. Inom området finns flera fina grönområden och stråk som är uppskattade för sina rekreativa värden, bland annat naturbetesmarker kring gården Höjden som pekats ut i naturvårdsprogrammet. Det är viktigt att de gröna värdena beaktas vid planering av ny bebyggelse inom området. Området ska byggas ut successivt och kommer när det är färdigbyggt att innefatta cirka

1000–1500 bostäder, service och en del verksamheter. Hallerna delas in i norra, centrala och södra Hallerna. För Hallerna finns ett program framtaget samt flera detaljplaner som antagits. Områdena kommer att fortsätta utredas och byggas ut på längre sikt.

Fråstorps (B9) - OBS, på karta för Stora Höga och Spekeröd

Fråstorps ligger söder om Stenungstund mellan E6 och järnvägen. Området är utpekat för bebyggelse sedan tidigare. I ÖP 06 uppskattades det vara lämpligt med en utbyggnad av cirka 50 bostäder i området. Det är troligt att området kan bebyggas tätare och innehålla upp mot 100–200 bostäder. Platsens lämplighet för utbyggnad bör övervägas mot tillgång till service och möjlighet till kollektivtrafikförsörjning. Goda förbindelser mellan Fråstorps och Hallerna är en förutsättning för utbyggnad, då Fråstorps inte ensamt kan ge underlag för nödvändig service. Området utgör ett utredningsområde på längre sikt.

Planeringsförutsättningar som särskilt ska beaktas i fortsatt planering är fornlämningsmiljön och fornminnen, närhet till infrastruktur E6, väg 160 samt järnväg, närhet till kraftledning, närhet till våtmark i norr och skyddszone till gasledning i öster.

Munkeröd och Kärr (V6 och V7)

Ny plats för verksamheter föreslås i Munkeröd och Högenorum, i anslutning till trafikplats Stenungsundsmotet vid E6.

Området i Högenorum ligger inom skyddsområde F där hänsyn måste tas till riskaspekterna från den kemiska industrin. För området i Munkeröd är riskaspekterna oklara och bör utredas i samband med fortsatt planering/planläggning.

Väster om E6 (V9, V10)

Inom området av riksintresse för industriell produktion finns sedan tidigare planlagd obebyggd mark i anslutning till respektive anläggning, som kan användas för den kemiska industrins utvecklingsmöjligheter. Det finns även en del mark som kan planläggas. Hela området väster om väg E6 avsätts för den kemiska industrins nuvarande och framtida behov. Planeringsförutsättningar som särskilt ska beaktas är området med värdefull kulturmiljö samt området kring Stenunge å som pekas ut i naturvårdsprogrammet.

Kärreberg och Järnblästen - Strippekärr (V11) OBS, utanför karta!

Område öster om väg E6 mellan Kärreberg och Järnblästen föreslås för småindustri och verksamheter av mer småskalig karaktär. Området har

god exponering intill motorvägen och redovisas som utredningsområde för verksamheter på lång sikt.

Trafikförsörjningen föreslås ske via en ny trafikplats på E6, norr om Stripplekärr. Kommunen kommer tillsammans med den småskaliga industrin och Trafikverket att arbeta för denna trafikplats. Från trafikplatsen kan trafiken till Ödsmål och Kolhättan ledas via en ny väg (delvis samlokaliserad med befintlig) i industriområdets norra del. För att inte riskera konflikter mellan Perstorp-Oxos skyddsområde och den föreslagna vägen visas också en alternativ vägdragning som i huvudsak förläggs utanför skyddsområdet. Konsekvenserna av vägen och lokaliseringen måste studeras vidare.

Mariagården och Västergården

Området runt Mariagården och Västergården, som är byggnadsminnen, utgör en del av det gamla och ursprungliga Stenungsund. Mariagården ligger inom skyddsområdet för den kemiska industrin vilket gör att det inte är lämpligt att utveckla området ytterligare för närrecreation utöver de stigar mm som redan finns. Lämplig utveckling av området finns beskrivet i ”Riktlinjer för verksamhet i Stenunge by” beslutad av Kommunstyrelsen 2011-05-30. Kyrkberget med den ursprungliga bebyggelsemiljön runt kapellet har säkrats och omfattas av detaljplan med bevarandehänsyn.

Skyddszon och störningszon för den kemiska industrin

Möjligheterna för utveckling av Stenungsunds tätort norrut påverkas mycket av närheten till den kemiska industrin, som omfattas av riksintresse för industriell produktion. Ur säkerhetssynpunkt är det nödvändigt med skyddsavstånd mellan den kemiska industrin och övriga delar av samhället. För att säkerställa acceptabla risknivåer har gränslinjer tagits fram för skyddsavstånd respektive störningsavstånd. Gränslinjer saknas dock längs kustlinjen i väster och längs E6 i öster. Skyddzoner och störningszoner bör tas fram även här.

Skyddszonen

Skyddszonen är belägen mellan riksintresseområdet och skyddslinjen (område A, C och E) och avsedd att förhindra att samhällsriskerna ökar ytterligare samt att hantera kravet i EU's Sevesodirektiv om skyddsavstånd till Sevesoklassade anläggningar. Skyddslinjens sträckning har sin grund i en samlad bedömning av individrisk, samhällsrisk, skyddsavstånd enligt Sevesodirektivet, Boverkets rekommendationer och det grundläggande syftet med industriområdets klassning som riksintresse. Linjens sträckning har även sin grund i en långsiktigt hållbar samhällsutveckling där det

finns förutsättningar för samexistens mellan kemisk industri och övriga samhällsintressen.

Riktlinjer för område A, C och E

Inom skyddszonen ska det inte tillkomma bostäder, detaljhandel, eller annan besöks- eller personintensiv verksamhet. I EU´s Sevesodirektiv anges att ”bostadsområden, byggnader och platser som besöks av allmänheten, större transportvägar, rekreationsområden, samt områden med särskilt intressant eller känslig natur” inte ska finnas i skyddszonen.

För att säkerställa att de personer som regelbundet vistas i området har god kännedom om hur de ska agera om en olycka inträffar ska en områdesspecifik informationsplan arbetas fram. För område C och E ska en handlingsplan tas fram för ändring av gällande detaljplaner inom området.

För norra Stenungsön gäller även att bebyggelse inte får tillkomma utöver vad som medges i den gällande detaljplanen.

Inga nya detaljplaner som möjliggör att fler fastigheter bildas får tillkomma. Beviljande av bygglov som avviker från planbestämmelserna i syfte att ge möjlighet för fler personer att bosätta sig kort- eller långvarigt i området ska ej medges.

Riktlinjer för område F och G

Riskerna inom område F och G har inte utretts på samma sätt som för område A-E. Inom områdena ska det inte tillkomma bostäder, detaljhandel, eller annan besöks- eller personintensiv verksamhet. I EU´s Sevesodirektiv anges att ”bostadsområden, byggnader och platser som besöks av allmänheten, större transportvägar, rekreationsområden, samt områden med särskilt intressant eller känslig natur” inte ska finnas i skyddszonen. Risker och avgränsning för området bör utredas på samma sätt som för område A-E.

Störningszonen

Störningszonen begränsas av den så kallade yttre gränslinjen och har främst baserats på den från kemiska industrin, nattetid ekvivalenta bullernivån på 45 dBA. Den yttre gränslinjen utgör en miniminivå då ett flertal störande aspekter ej beräknats, t.ex. buller från fackling vid den kemiska industrin och sedvanliga utsläpp samt trafikbuller.

I likhet med skyddslinjen har yttre gränslinjens sträckning även sin grund i en långsiktigt hållbar samhällsutveckling där det finns förutsättningar för samexistens mellan industri och övriga samhällsintressen.

Riktlinjer för område B och D

Inom störningszonen ska inte nya boenden eller störningskänsliga verksamheter tillkomma. Mindre störningskänsliga verksamheter som t.ex. industriverksamhet, handel och kontor kan dock etableras. Riktlinjer för bygglovgivning inom områdena ska tas fram.

Farligt gods

Genom Stenungsunds centrum löper Bohusbanan, som är transportled för farligt gods till bland annat den kemiska industrin i kommunen. Därför har en övergripande riskanalys med avseende på dessa transporter genomförts som en del i programarbetet för Stenungsunds centrum.

I den framtida planeringen måste skyddsåtgärder inom området, upp till 150 meter från järnvägen, anpassas till det skydd som krävs för olika användningsändamål inom området. För att kunna göra detta är det nödvändigt att genomföra riskanalyser för detaljplanerna inom programområdet. Användningen av området bör styras så att antalet personer inom områden närmast järnvägen hålls nere. Detta kan antingen göras genom att verksamheter med lägre persontäthet placeras närmast järnvägen eller genom en anpassning av exploateringsgraden. Skyddsåtgärder kan behövas på byggnaderna. Vilken åtgärd som slutligen genomförs får utredas i den fortsatta planeringen.

Kollektivtrafik och resecentrum

Kommunfullmäktige beslutade 2016-06-20 § 140 att resecentrum ska placeras i centrum. Efter detta beslut har resecentrums ungefärliga utsträckning och placering i samråd med Västtrafik pekats ut. Spåret ska ligga kvar i dess befintliga läge, och i första utbyggnadsetappen placeras en sidoplattform åt väster, mot Göteborgsvägen. Plattformen är 170 meter men ska kunna byggas ut till 250 meter. Det möjliga framtida dubbelspåret kommer då att placeras öster om det befintliga spåret, och även vid detta ska en sidoplattform kunna byggas på östra sidan. En gång- och cykeltunnel under järnvägen rekommenderas som passage i den södra änden, ungefär i Västänvindsgatans förlängning.

Trafik

Nya bostäder och verksamheter kommer att ge en ökad trafik. Trafiksituationen i Stenungsund har tidigare utretts i programarbetet för Stenungsund. Åtgärder för Göteborgsvägen kommer att bli nödvändiga, då trafiken redan idag belastar vägen till dess fulla kapacitet. Omvandling av trafikrum till stadsrum behöver ske som en del i att skapa ett attraktivare

centrum.

Utbyggnad av planskilda korsningar med järnvägen är av stor betydelse för trafiksituationen i Stenungsund. Kommunen prioriterar i första hand en ny planskild korsning vid Nösnäs. Det är också angeläget vid Industrivägen-Uddevallavägen. När resecentrum och dubbelspår byggs ut behövs också en bro eller tunnel för gång- och cykeltrafik vid centrum.

En genomförbarhetsstudie pågår för att utreda en ny vägdragning från Hallerna söderut till trafikplats Stora Höga. Det är en av åtgärderna inom Nordvästsvenska initiativet och ska bidra till att avlasta väg 160. Kläppleden föreslås byggas ut, främst för den kemiska industrins interna behov.

Gång och cykel

Stenungsunds tätort har ett förhållandevis väl utbyggt gång- och cykelvägnät. Det är viktigt att förbättra förutsättningar för gång- och cykeltrafikanter med bland annat nya kopplingar när orten förtätas. För att förkorta avstånden mellan centrum och övriga delar behöver dessa bindas samman med goda gång- och cykelvägsförbindelser.

Grön- och blåstruktur

Rekreationsområdena finns antingen utefter vattnet och på Stenungsön, eller i skogsområdet Furufjäll öster om motorvägen. Som närrekreationsområden fungerar också grönområdena inom de olika stadsdelarna. I Nösnäsområdet finns Stenungsund Arena som är kommunens största motionsanläggning med ishall, simhall, bastu, motionsrum och idrottshall. Det finns även bordtennislokal samt lokaler för judo och brottning. Segelsällskapet har sina anläggningar vid brofästet.

Furufjällsområdet reserveras som rekreationsområde. I tidigare planering framgår att området ska säkerställas som närströvsområde i syfte att komplettera och på sikt ersätta Hallerna i takt med att det byggs ut. Området är tätortsnära beläget, öster om E6, inom gång- och cykelavstånd. Området nås via tunnel under väg E6. Furufjäll utgör ett natur- och grönområde och ingår i den grönstrukturplan som kommunen arbetat fram. Området är också viktigt för friluftslivet. Här finns Friluftsförbundets anläggning, natur- och kulturstigar samt i dess norra del en motorbana. Området ligger inom avrinningsområdet för Norumsåns dalgång som har stora landskapliga värden och vacker natur. Området bör utvecklas för fritid och rekreation och iordningsställas så att framkomligheten underlättas och tillgängligheten ökas för fler att använda området. Området ska i huvudsak hållas obebyggt.

Bevarande

Fornlämningsområdet i bergspartiet norr om Industrivägen (kulturmiljö Doteröd-Holm) säkras och bevaras.

Grönplan

En grönstrukturplan ska utarbetas för att bevara flera grönskande stråk. Ny bebyggelse måste ske i balans med natur och grönområden för ett hållbart samhälle, vilket stämmer in på kommunens Vision 2035 angående det goda samhället med framtidstro och utveckling med människan och naturen i centrum.

Vid förtätning av Stenungsund är det viktigt att värna och bevara gröna miljöer. De kan ha en multifunktionell betydelse. Vid kompletteringar och förtätningar inom befintliga områden ska stor hänsyn tas till grönstrukturen så att de gröna kvaliteterna bevaras och inte byggs bort. Grönområdena kan också fungera som resurs för att ta hand om dagvatten. En grönstrukturplan för Stenungsunds tätort ska tas fram och vara vägledande i fortsatt planering.

Stenungsön

Den sydvästra delen av Stenungsön utgörs av ett naturreservat samt ingår i område av riksintresse för naturvården. Inga nya utbyggnadsområden föreslås i anslutning till riksintresset. Hela Stenungsön ingår även i riksintresse för friluftslivet. En anlagd badplats vid namn Hawaii finns inom naturreservatet. Invid bron till fastlandet finns även en större konferens- och hotellanläggning. Inom naturreservatet på ön skulle utveckling med fördel kunna ske avseende friluftslivet, till exempel leder och stigar för vandring och mountainbike.

Stigande vatten och översvämning

Stora delar av Stenungsund är redan idag utsatt för översvämningsrisk. Med en pågående höjning av havsnivåerna kommer det att bli nödvändigt att arbeta med denna problematik i planeringen för den fortsatta centrumutvecklingen. Platsen där Stenungsunds centrum är belägen är en gammal havsvik som fylldes ut med sprängsten från kraftverket under 1950- och 60-talen. Byggnaderna i centrum är pålade, medan parkeringsplatserna är utsatta för både återkommande vattensamlingar vid högvatten samt pågående sättningar då sprängstenen sakta sjunker ner i dyn.

Översvämning

2013 utfördes en kartering av översvämningszoner i Stenungsund, (Sweco 2013-11-04) som följer länsstyrelsens handbok Stigande vatten. Dokumenten har varit utgångspunkter för planeringen för att minska risker

vid framtida översvämningar. Vid en stadsutveckling av Stenungsunds centrum behöver ny bebyggelse anpassas till befintlig bebyggelse, även om det vore önskvärt att den nya bebyggelsen hamnar på en väsentligt högre höjd än den befintliga, i enlighet med anvisningar i Stigande vatten. På sikt kan översvämningsbarriärer längs kajen behöva anläggas. I kommande detaljplaner ska plats lämnas för översvämningskyddande åtgärder.

Skyfall

I samband med programmet för centrum har det tagits fram beräkningar som visar att mycket vatten rinner från de östra delarna av området mot Stenungsunds centrum och området öster om Göteborgsvägen via Doterödsvägen. Området kring parkeringen och bostadsområdet öster om Göteborgsvägen är instängda lågpunkter från vilka vattnet inte kan rinna vidare. Även parkeringen vid Stenungsunds centrum är en instängd lågpunkt där vatten ansamlas vid större regn.

I samband med utveckling av området är det viktigt att säkerställa att höjdsättningen tillåter att vatten rinner vidare från området ut mot havet och att den förväntade havsnivåhöjningen beaktas. De enda närliggande platserna för att avleda skyfallsvatten är norr och söder om köpcentrum, vid Sandbergs plats och Kulturhusparken. Dessa är därför prioriterade stråk där skyfallsvägen måste säkerställas i planeringen. Kulturhusparken är en viktig plats för avledning av skyfallsvatten, men även ett område där vatten kan ta sig in vid höga havsnivåer. För att minska risken för översvämning på östra sidan av järnvägen bör komplettering med ytterligare trummor under banvallen utredas.

Konsekvenslindring

För att hantera översvämningsrisken går det att använda sig av konsekvenslindring så att skadorna av en översvämning reduceras till ett minimum. Ett exempel på detta är att bottenvåningen i alla byggnader tål översvämning och att de därför innehåller lokaler för kontor, verksamheter och handel istället för bostäder samt att underjordiska garage säkras för att inte vattenfyllas.

Vissa gator och platser kan behöva tillåtas att översvämmas. Utryckningsfordon måste dock alltid kunna ta sig fram på de viktigare genomfartsgatorna och viktiga samhällsfunktioner måste säkerställas. Färdigt golv på byggnader bör överstiga översvämningsnivåer. Man bör beakta att om man anlägger byggnader utan att se till att få bort instängt vatten kommer översvämningsnivån att öka i och med att arealer för översvämning då tas bort. Kommunen behöver ta fram ett långsiktigt strategiskt dokument för hur de stigande vattennivåerna ska hanteras.

Arbetet med att ta fram en klimatanpassningsplan har inletts och i den kommer hanteringen av bland annat stigande vatten att ingå.

Risk för ras och skred

Enligt SGU:s jordartskarta utgörs kustområdena huvudsakligen av berg i dagen och fyllnadsmaterial, medan de inre delarna av området utgörs av lågpartier med glacial- och postglacial lera. Sandiga sediment förekommer på sluttningarna upp mot bergspartierna. Längs vattendragens nedre lopp och utmed kusten förekommer mäktig postglacial lera.

Stenungsund norra

Stora delar av området i Stenungsunds norra del som har undersökts i stabilitetsutredningen (MSB 2014) har en tillfredställande stabilitet, men det finns några områden som kräver vidare utredningar och observationer. Erosionsprocessen längs med Stenunge å bör hållas under uppsikt då erosion på sikt kan vålla problem i form av förändring av släntgeometri vilket kan utlösa ras och skred.

Stenungsund södra

Den övergripande stabiliteten i Stenungsunds södra delar är otillfredsställande eller inte tillräckligt utredd och vidare utredningar och observationer av erosionsområden krävs.

Doterödsdalen

Stora delar av utredningsområdet Doterödsdalen kan inte klassas som stabilt på grund av låga säkerhetsfaktorer och observerad pågående erosion längs åfåran. I anslutning till detta område ligger flertalet hus och infrastruktur. Därför rekommenderas detta område att prioriteras för vidare utredningar.

Norumsåns dalgång

Övervägande delen av beräknade sektioner i Norumsåns dalgång har säkerhetsfaktorer lägre än de rekommenderade och kan inte klassas som säkra.

Stora Höga och Spekeröd

Stora Höga är ett samhälle som har byggts ut kraftigt under senare tid. Orten har en järnvägsstation och ligger nära motorvägen med goda kommunikationer åt både norr och söder. Det är också nära till bad, båtliv och vacker natur vid havet. Läget har gjort Stora Höga till en attraktiv och efterfrågad bostadsort. Åt väster mot havet finns stora fritidshusområden från 1950- och 60-talen. Dessa har successivt omvandlats och förtätats.

Spekeröd ligger naturskönt med närhet till Svartedalens naturreservat med sina många sjöar och vandringsleder. Bebyggelsen i området ligger idag glest med enstaka eller små grupper av hus i en lantlig miljö. I Spekeröd finns även en golfbana.

Stora Högaskolan är en grundskola för årskurserna F-9. Det finns även flera förskolor i kommundelen. I Spekeröd finns både förskola och skola för F-6.

Bebyggelseutveckling

I Stora höga har nya planområden tillkommit och byggts ut under senare delen av 1900-talet och början av 2000-talet. Den starka tillväxten har bland annat inneburit att Stora Högaskolan byggdes 1995. Getskärs båthamn byggdes ut 2008. I Stora Höga är endast ett mindre bebyggelseområde utpekade. Ur ett helhetsperspektiv är strategin att utveckla Spekeröds by. Totalt kan cirka 300–400 nya bostäder tillkomma på utpekade områden i Stora Höga och Spekeröd, där merparten lokaliseras till Spekeröd. Därutöver kan mindre förtätningar och kompletteringar prövas i detaljplan. Centrum bör fokuseras till ett stråk och bättre koppling mellan Spekeröd och Stora Höga bör eftersträvas.

Bostäder vid Vallens idrottsområde (B4)

I södra Stora Höga, i anslutning till Vallens idrottsområde, har en plan för cirka 20 nya bostäder i form av gruppbyggda småhus antagits. Området omfattas av riksintresse för naturvård, kulturmiljö och friluftsliv. Avvägning mot riksintressena har gjorts i detaljplanen. Området bedöms vara färdigutbyggt.

Västra Stora Höga (B5)

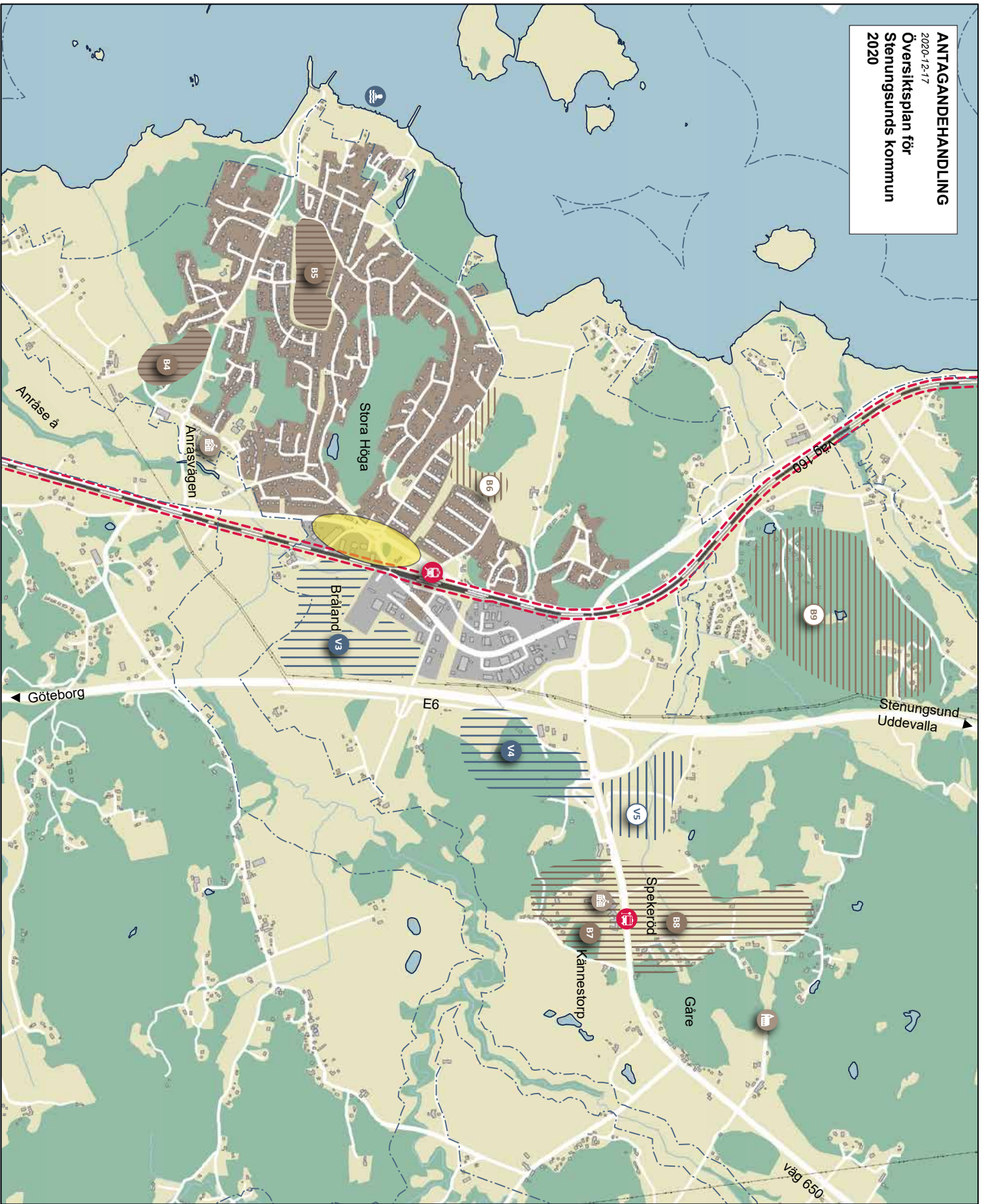
På det före detta campingområdet i västra delen av Stora Höga har en detaljplan tagits fram för cirka 120 lägenheter. Området är idag utbyggt.

Nordvästra Stora höga (B6)

Ett område som angränsar till befintlig bebyggelse i Stora Höga är utpekade för utveckling av nya bostäder. Området ligger på nära avstånd till järnvägsstationen och det utpekade området för centrumutveckling. Den östra delen av området omfattas idag av en äldre byggnadsplan, Getskär – Valeberget, och är planlagt som Park. Det västra området ligger inom område för värdefullt kulturlandskap. Området berörs också av naturvårdsprogrammet med naturvårdsklass 2 för ängs- och betesmark med påtagligt art- och biotopvärde. Det utpekade området utgörs idag av öppen jordbruksmark. Skäl för ianspråktagande är att området bedöms vara viktigt för Stora Högas bostadsförsörjning och är väl lokaliserat med närhet till tågstation och centrum. Området utgör ett utredningsområde på längre sikt, ca 10-20 år, och hänsyn gentemot natur- och kulturvärde samt jordbruksmarken ska utredas vidare i det fortsatta planeringsarbetet. En utredning som värderar och klassar jordbruksmarken behöver tas fram.

Spekeröds by (B7, B8)

Spekeröds by utgör ett större område norr och söder om länsväg 650. Ett program finns för området som är godkänt i oktober 2013. I området är avsikten att utveckla en tätare samhällsbildning runt länsväg 650 och de befintliga bebyggelsegrupper som finns i området idag. Ambitionen är att det i Spekeröd ska planeras för service för boende och besökare. Med goda förutsättningar för boende och rekreation, med närhet till naturen, kollektivtrafik och E6, förväntas cirka 300 bostäder byggas. I anslutning till Spekeröd avses det även inrymmas verksamheter och småindustri som inte är störande för omkringliggande bebyggelse. Flera detaljplaner har påbörjats inom området. Området tros kunna byggas ut i en första etapp inom en planeringshorisont på 1-10 år. Det utpekade området utgörs idag av öppen jordbruksmark. Skäl för ianspråktagande är att området bedöms vara viktigt för bostadsförsörjningen i området och är väl lokaliserat med närhet till busshållplats som leder vidare till tågstation och centrum i Stora

ST HÖGA - SPEKERÖD

Teckenförklaring

— Kommungräns

Förändrad mark- och vatten- användning

- Pgående utbyggnad
- Utbyggnadsområde blandad bebyggelse
- Utredningsområde blandad bebyggelse
- Utbyggnadsområde verksamhet
- Utredningsområde verksamhet

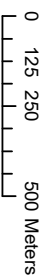
- Bostäder 1 - 10 år
- Bostäder 10 - 20 år
- Verksamheter 1 - 10 år
- Verksamheter 10 - 20 år

- Centrumutveckling
- Utbyggnad dubbelspår
- Pendlingsnod

Bihallen mark- och vatten- användning

- Skog/Öppen mark
- Vatten
- Väg
- Järnväg
- Strandskydd
- Järnvägsstation
- Skola
- Kyrka
- Badplats

Skala: 1:15 000 (A3)
1 cm = 150 meter

Höga. Området ingår i värdefullt kulturlandskap vilket ska beaktas i fortsatt planering. Närhet till och påverkan på golfbanan bör beaktas. En utredning som värderar och klassar jordbruksmarken behöver tas fram.

Fråstorp (B9)

Fråstorp ligger söder om Stenungstund mellan E6 och järnvägen. Området är utpekade för bebyggelse sedan tidigare. I ÖP 06 uppskattades det vara lämpligt med en utbyggnad av cirka 50 bostäder i området. Det är troligt att området kan bebyggas tätare och innehålla upp mot 100–200 bostäder. Platsens lämplighet för utbyggnad bör övervägas mot tillgång till service och möjlighet till kollektivtrafikförsörjning. Goda förbindelser mellan Fråstorp och Hallerna är en förutsättning för utbyggnad, då Fråstorp inte ensamt kan ge underlag för nödvändig service. Området utgör ett utredningsområde på längre sikt.

Planeringsförutsättningar som särskilt ska beaktas i fortsatt planering är fornlämningsmiljön och fornminnen, närhet till infrastruktur E6, väg 160 samt järnväg, närhet till kraftledning, närhet till våtmark i norr och skyddszon till gasledning i öster.

Stora Höga södra industriområde (V3)

Stora Höga industriområde, kring länsväg 574, har vuxit i anslutning till trafikplatsen vid motorvägen. Området är detaljplanlagt från motorvägens trafikplats i norr till Bråland i söder. Området bedöms vara en strategisk fortsättning på befintligt verksamhetsområde. Detaljplan finns framtagen för industriutveckling i anslutning till tätorten och befintligt verksamhetsområde, område V3.

Jörlanda-Berg (V4)

I området pågår ett detaljplanearbete för att utveckla ett handelsområde, Detaljplan för Spekeröds handelsområde och verksamheter Jörlanda-Berg 1:66 m. fl. Området är utpekade för att möjliggöra en utbyggnad av befintligt verksamhetsområde invid Stora Höga motet. Området berörs också av naturvårdsprogrammet med naturvårdsklass 3 för skog och träd med påtagligt artvärde och visst biotopvärde.

Spekeröd (V5)

Området ligger strategisk i anslutning till E6 invid Stora höga motet. Området pekas ut som utredningsområde för verksamheter på lång sikt 10–20 år. En utredning som värderar och klassar jordbruksmarken behöver tas fram.

Centrumutveckling Stora Höga

I dag finns livsmedelsbutiker, restauranger, bensinstation, apotek, vårdcentral och klädvaruhus i, eller i nära anslutning till, centrum i Stora Höga. Redan idag finns en viss expensionsmöjlighet för ytterligare centrumverksamheter. Centrumutveckling i Stora Höga bör prioriteras genom att förstärka och utveckla ett centrumstråk mellan befintlig service och norrut mot järnvägsstationen.

Busshållplatser finns vid skolan och utmed väg 650. Från närbelägna Stora Höga går lokal- och expressbussar samt tåg med god trafikering mot Kungälv, Göteborg, Stenungsund och Uddevalla. I Stora Höga finns även en pendelparkering för bil och cykel. Det finns behov av att utöka antalet pendelparkeringsplatser. En ny pendelparkering bör lokaliseras inom området för centrumutveckling eller i direkt anslutning till befintlig järnvägsstation.

Gång och cykel

Ett huvudstråk för gång och cykel finns utbyggt mellan Stora Höga och Jörlanda, utefter länsväg 574, med anslutning norrut mot Stenungsund och österut mot Spekeröd. Stråket har anknytning västerut till service och bostäder i bebyggelseområdena i Stora Höga. Ett huvudstråk för gång och cykel finns även utbyggt längs väg 650, med anslutning mot Stenungsund och Stora Höga utefter väg 160 och 574.

Utmed väg 574 saknas gång- och cykelväg på en sträcka. Kommunen och Trafikverket planerar att åtgärda detta. En ökad trafiksäkerhet eftersträvas. Ett gång- och cykelstråk planeras utefter väg 650 mellan Spekeröd och Ucklum, och norrut längs väg 665 och 660 mot Svenshögen. På lång sikt bör samtliga tätorter i Stenungsunds kommun byggas samman via utbyggt gång- och cykelnät.

Trafik

För att skapa en god koppling mellan Stora Höga och Spekeröd krävs ett trafiksäkrare stråk med planskild korsning i motorvägsrondellen för oskyddade trafikanter.

Konsekvenserna av ett framtida dubbelspår på Bohusbanan ska uppmärksammas vid planeringen av Stora Höga centrum. Ett trafiksäkrare stråk över Bohusbanan för oskyddade trafikanter krävs för att skapa en god koppling mellan Stora Höga och Spekeröd.

En åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för väg 160 Stora Höga – Skåpesund är i slutfas och bedöms skickas ut på remiss till kommuner mm (under 2020.)

Pendlingsnod i Spekeröd

För att tillgodose en god kollektivtrafikförsörjning och underlätta för hållbart resande bör en kollektivtrafiknod placeras i Spekeröd. I anslutning till noden är det en fördel om förutsättningarna utreds för mindre servicetableringar och dylikt. Noden bör ligga i direkt anslutning till befintlig skola. En god turtäthet bör eftersträvas västerut mot Stora Höga järnvägsstation och österut.

Grön- och blåstruktur

Anråse ås dalgång och mynningsområde söder om Stora Höga utgör ett värdefullt kulturlandskap. Åns mynningsområde är en värdefull kulturmiljö av riksintresse. Där finns fornlämningar och kulturmiljön är välbevarad. Landskapsavsnittet avgränsar Stora Höga från Jörlanda.

Anråse ås dalgång och mynningsområde föreslås förbli obebyggt.

Risk för ras och skred

Längs Anråse å utgörs jorden främst av svämsediment. I övrigt domineras området av postglacial lera.

Ett antal områden längs Anråseån har väldigt låga säkerhetsfaktorer och kan därför inte klassas som stabila. Övriga delar av området där bebyggelse och vägar förekommer bör också utredas vidare.

Erosionsprocessen längs med Anråseån bör hållas under uppsikt då erosion på sikt kan vålla problem i form av förändring av släntgeometri vilket kan utlösa ras och skred.

JÖRLANDA BAGERI
Anno 1877

Jörlanda

Jörlanda har utvecklats från ett litet stationssamhälle, mellan Bohusbanan och väg 574, till en renodlad bostadsort. Orten är belägen intill järnväg och motorväg med goda kommunikationer åt både norr och söder. Det är nära till bad, båtliv och vacker natur vid havet. Kyrkebyområdet har byggts ut i etapper vilket har förflyttat samhällets mittpunkt åt norr. I Jörlanda centrum finns bland annat Jörlandaskolan för årskurserna F-6, flera förskolor, livsmedelsbutik, restauranger och bageri.

Bebyggelseutveckling

Övervägande delen av de tätbebyggda områdena omfattas av detaljplaner. I området Kvarnhöjden finns detaljplanelagd mark som kan möta en utbyggnad av bostäder på kort sikt. En ny etapp i området Kyrkeby, som ligger direkt i anslutning till befintlig bebyggelse och i närhet till ortens service, bedöms vara en strategisk utveckling av Jörlanda på längre sikt. Inom centrum kan förtätning av verksamheter men även av bostäder ske där så prövas lämpligt. Totalt kan cirka 450 nya bostäder tillkomma på utpekade områden i Jörlanda. Därutöver kan mindre förtätningar och kompletteringar prövas i detaljplan. Förtätning bör prövas i förhållande till befintlig infrastruktur. Kompletteringen inom Sävelycke – Timmervik ska ske restriktivt. Ny mark för att möta utbyggnad av verksamheter är angeläget, eftersom det råder brist på mark för det ändamålet. För att tillgodose behovet innebär det en avvägning mot jordbruksintresset. Ett område, Kårtvet, som bedömts vara mest lämpligt har pekats ut.

Sävelycke - Timmervik (B1)

Området Sävelycke - Timmervik är beläget i kommunens södra del cirka två till tre kilometer väster om Jörlanda. Området är beläget i kustzonen utmed Hakefjorden. Området har under en längre tid successivt genomgått en omvandling från äldre fritidshusbebyggelse till bostäder för permanenta boenden. En detaljplan togs fram som vann lagakraft 2000 i syfte att ta ett helhetsgrepp om området. Den medger en omvandling och utbyggnad av totalt cirka 170 helårshus. Det finns fortfarande ett behov av att bevaka pågående förtätningstryck och ge förutsättningar för bättre infrastruktur. Planeringsförutsättningar som särskilt ska beaktas i fortsatt planering är VA-frågor, infrastruktur och mellankommunala frågor samt riksintresse för högexploaterad kust, friluftsliv och naturvård.

Kyrkeby (B2)

Ett område är utpekad för blandad bebyggelse på lång sikt, 10–20 år. Området bedöms ligga strategiskt för att stärka centrumutveckling i

anslutning till en planerad järnvägsstation. Området är välbeläget nära kollektivtrafik och bör reserveras för en bostadsbebyggelse med relativt hög täthet och för sådana ändamål som stärker ortens karaktär och samhällsliv. Sammantaget bedöms Kyrkeby kunna utvecklas med cirka 150 nya bostäder. Idag bedrivs jordbruk på marken. Ett ianspråktagande av området bedöms vara hållbart i syfte att skapa fler kollektivtrafiknära bostäder. Området är utpekad sedan tidigare i översiktlig planering, men har nu begränsats i omfattning i syfte att ta mindre jordbruksmark i anspråk. En högre täthet bör eftersträvas. En utredning som värderar och klassar jordbruksmarken behöver tas fram.

Kvarnhöjden (B3)

Kvarnhöjden är utpekad sedan tidigare i kommunens översiktliga planering som utbyggnadsområde för blandad bebyggelse. Kommunfullmäktige har 2019-10-10 beslutat att anta detaljplanen för Kvarnhöjden. Här möjliggörs blandad bebyggelse om cirka 300 bostäder samt en förskola. Kvarnhöjden är en viktig förutsättning för att förbättra underlag för service och kollektivtrafik i Jörlanda. Kvarnhöjden ligger delvis inom riksintresse för kulturmiljö och naturvård. Avvägning mot riksintressena har gjorts i detaljplanen.

Kårtvet (V1)

Området Kårtvet ligger öster om järnvägen nära Jörlandamotet. På västra sidan är befintligt verksamhetsområde i Jörlanda i princip fullt utbyggt, vilket gör att ny mark för verksamheter i Jörlanda är viktigt. Området bedöms vara lämpligt då det ligger i anslutning till befintlig infrastruktur och avgränsas i söder av väg 634. Utpekad område utgörs idag av öppen jordbruksmark. Skäl för ianspråktagande är att området bedöms vara en viktig resurs i ett strategiskt läge mellan Bohusbanan och väg E6 och behövs för att vidareutveckla näringslivet i Jörlanda och i hela kommunen. En utredning som värderar och klassar jordbruksmarken behöver tas fram.

Centrumutveckling och planerad järnvägsstation

Centrumutveckling bör ske genom förtätning och omvandling. I dagsläget går flera fjärrbussar via Jörlanda. Jörlanda är utpekad som en framtida järnvägsstation med tågstopp. Konsekvenserna av en utbyggnad av dubbelspår på järnvägen måste uppmärksammas i samband med förändrad markanvändning i anslutning till järnvägen. Det finns pendelparkering och cykelparkering i anslutning till fjärrbussarna. Parkeringarna behöver byggas ut.

JÖRLANDA

Teckenförklaring

— Kommungräns

Förändrad mark- och vattenanvändning

- Utbyggnadsområde blandad bebyggelse
- Utredningsområde blandad bebyggelse
- Utredningsområde verksamhet
- Omvandlingsområde Bostäder

 Bostäder 1 - 10 år

 Bostäder 10 - 20 år

 Verksamheter 10 - 20 år

 Centrumutveckling

 Utbyggnad dubbelspår

 Utökning vägmot

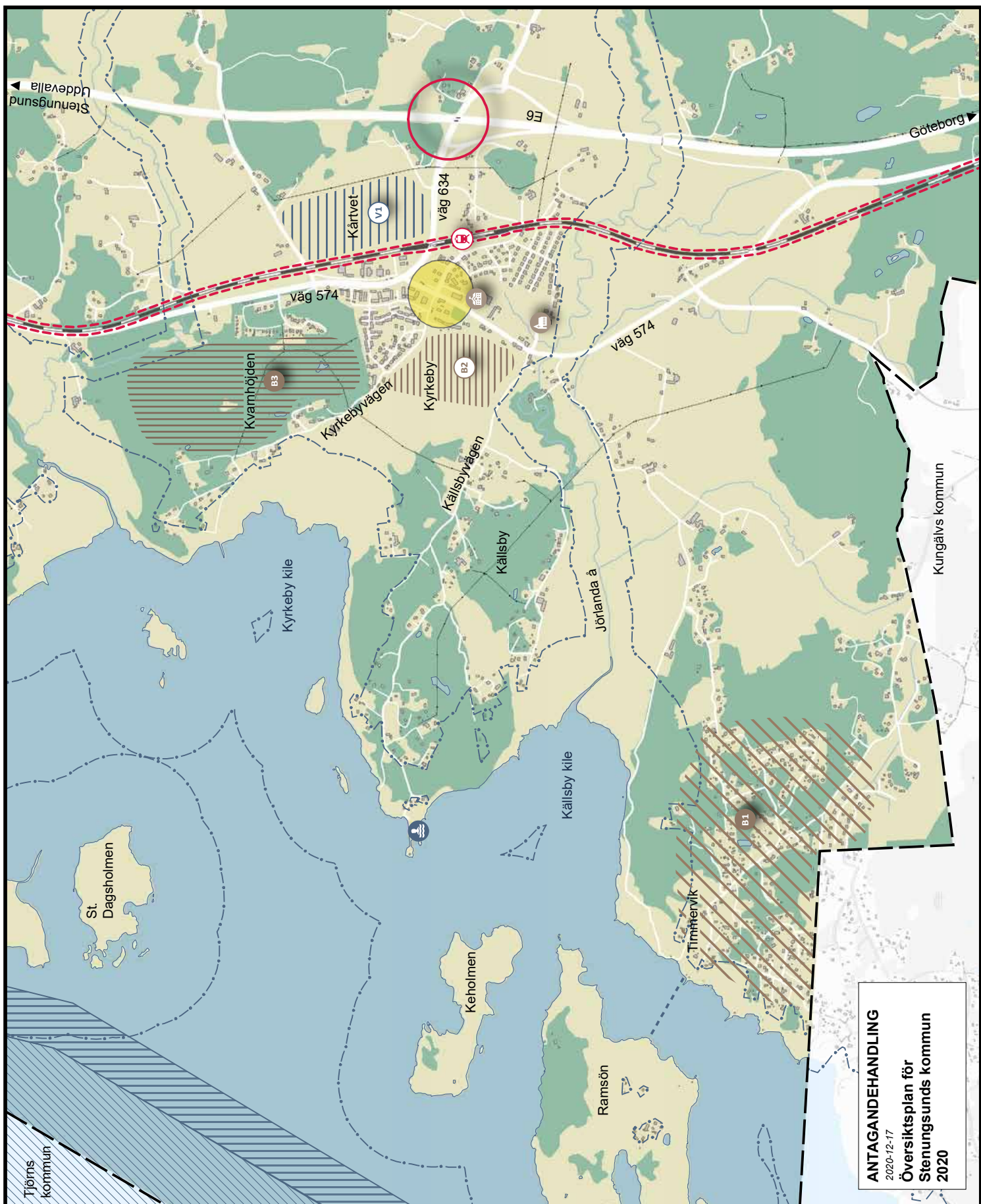
 Planerad järnvägsstation

Bibehållen mark- och vattenanvändning

- Skog/Öppen mark
- Vatten
- Väg
- Järnväg
- Riksintresse farled
- Skyddszon farled 200 meter
- Strandskydd
- Båttförbindelse
- Skola
- Kyrka
- Badplats

Skala: 1:15 000 (A3)
1 cm = 150 meter

0 125 250 500 Meter

ANTAGANDEHANDLING
2020-12-17
Översiktsplan för
Stenungsunds kommun
2020

Gång och cykel

Ett gång- och cykelstråk finns utbyggt, från norra delen av samhället, utefter länsväg 574 mot Stenungsund och österut mot Spekeröd, längs väg 650.

Generellt behöver gång- och cykelnätet utvecklas i Jörlanda, även över järnvägen. Gång- och cykelnätet planeras att kopplas söderut till Kungälv kommun. På sikt bör samtliga av tätorterna i Stenungsunds kommun byggas samman via utbyggt gång- och cykelnät.

Trafik

Trafikplatsen vid Jörlanda föreslås kompletteras så att den blir fullständig, med av- och påfart även från norrgående fält.

Grön- och blåstruktur

De kustnära områdena är av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Strandområdet omfattas av naturreservat, med särskilda föreskrifter. Reservatet ingår också i Natura 2000-området Stenungsundskusten. Strandskydd råder för hela strandområdet.

Jordbruksmarken och det öppna kulturlandskapet utmed Jörlandaån har stora värden för såväl jordbruksproduktion som för miljön som helhet och bör ges förutsättningar för att bestå på lång sikt. Strandängarna intill Kyrkeby kile och Källsby kile har stora naturvärden och är av riksintresse.

Det är av stor betydelse att jordbruksmarken och det öppna kulturlandskapet utmed Jörlandaån finns kvar. Området omfattas även av riksintresse för naturvård. Ingen ny bebyggelse föreslås i dessa områden.

Risk för ras och skred

Enligt SGU:s jordartskarta består området till största delen av glacial lera. Utmed Jörlandaån i de södra delarna av Jörlanda tätort förekommer postglacial lera och svämsediment. I de västra delarna har ån eroderat ner till berg. Berg i dagen förekommer även som mindre uppstickande partier i områdets östra delar mellan järnvägen och väg E6.

Stabiliteten i Jörlanda kan inte klassas som säker då det förekommer låga säkerhetsfaktorer i de beräknade sektionerna, varierande förekomst av erosion längs bäckarna samt områden som inte är tillräckligt utredda.

Ucklum

Ucklum är beläget utefter väg 650 (gamla E6) i kommunens nordöstra del. Området kring Ucklum är en mycket gammal kulturbygd vilket ett stort antal fornlämningar och gamla gårdsbildningar vittnar om. Gårdarna låg samlade i byar fram till skiftet år 1837, då bybildningen sprängdes och många gårdar placerades långt från den gamla byn. Den nyare bebyggelsen ligger huvudsakligen samlad runt väg 650, dels i områdets södra del, dels runt kyrkan där också skola och förskola är belägna, samt i nordöst i den gamla bybildningen Grössbyn. Bebyggelsen utgörs huvudsakligen av enbostadshus blandade med serviceanläggningar och mindre verksamheter.

I Ucklum finns både kommunal och privat förskola, samt grundskola F-3. Årskurs 4-6 hänvisas till Spekerödskolan.

Bebyggelseutveckling

1992 byggdes väg 650 (gamla E6) om till motorväg och lokaliserades till ett annat läge. Detta gav orten nya möjligheter att utvecklas. I Ucklum finns möjlighet att skapa goda och attraktiva boendemiljöer med möjlighet till basservice i ett centralt läge. Bebyggelseutvecklingen för Ucklum utgår från en strävan efter en sammanhållen bybildning istället för en utspridd bebyggelse. De utredningsområden som pekats ut ligger centralt, som en naturlig utveckling och komplettering av byn. Avsikten är att en utbyggnad ska ge nödvändigt underlag för skola och annan basservice. Totalt kan cirka 300 nya bostäder och mindre verksamheter och service tillkomma inom utpekade områden i Ucklum. Därutöver kan mindre förtätningar och kompletteringar prövas i detaljplan. En viktig förutsättning för ny bebyggelse är att samtidigt etablera en pendlingsnod för att underlätta för ett hållbart resande.

Riksintresse för naturvård tangerar bebyggelsen i Ucklum och vid ny bebyggelse bör särskild hänsyn tas för att ingen påverkan ska ske på vattenkvaliteten i Stora Hällungen.

UCKLUM

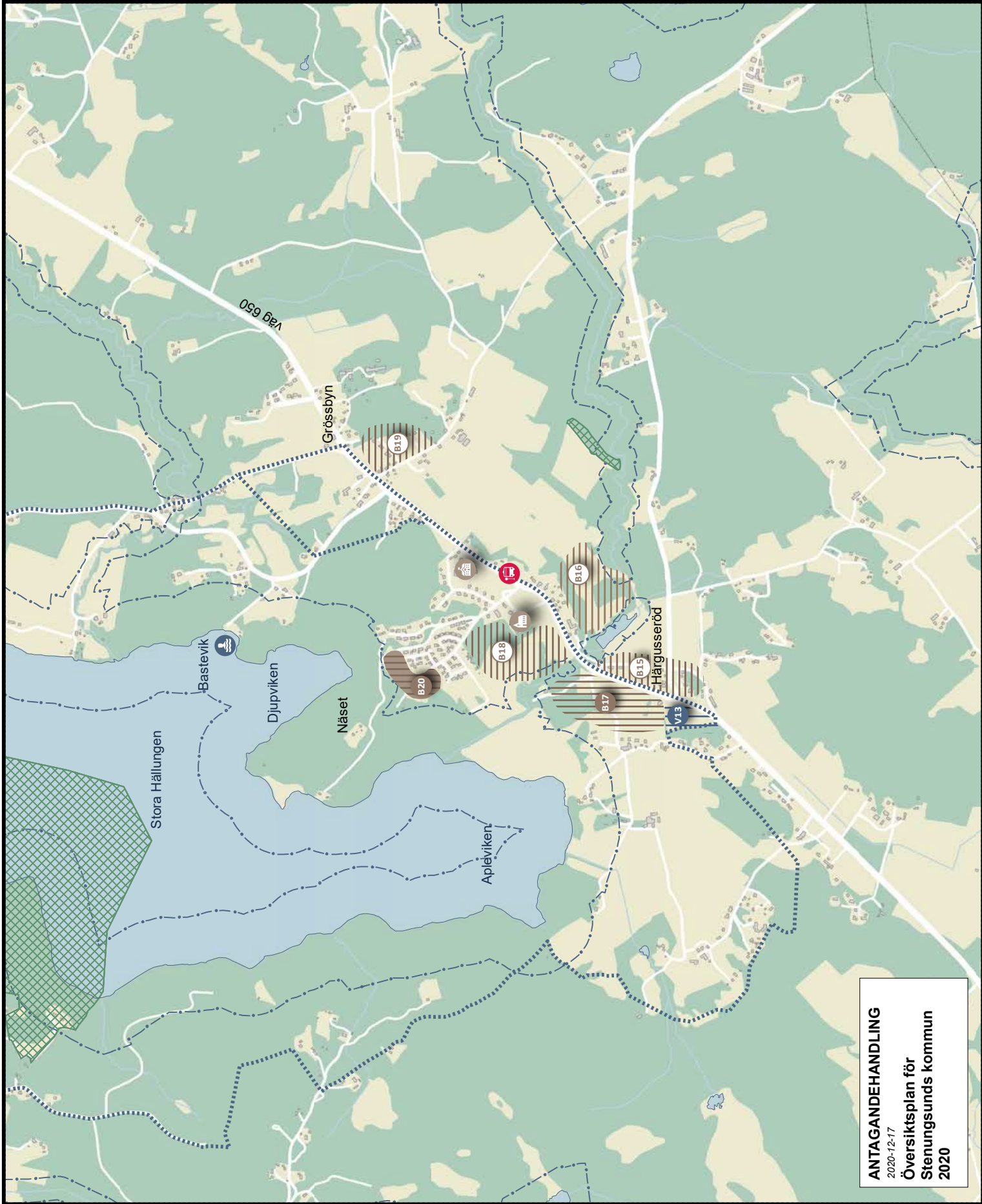
Teckenförklaring

Förändrad mark- och vattenanvändning

- Pågående utbyggnad
- Utbyggnadsområde blandad bebyggelse
- Utredningsområde blandad bebyggelse
- Utbyggnadsområde verksamhet
- Pendlingsnod
- Bostäder 1 - 10 år
- Bostäder 10 - 20 år
- Verksamhet 1 - 10 år

Bibehållen mark- och vattenanvändning

- Skog/Öppen mark
- Vatten
- Väg
- Strandskydd
- Naturresevat
- Vattenskyddsområde
- Skola
- Kyrka
- Badplats

ANTAGANDEHANDLING
2020-12-17
Översiktsplan för
Stenungsunds kommun
2020

Skala: 1:15 000 (A3)
1 cm = 150 meter

Utredningsområde (B16, B18, B19)

Områden för blandad bebyggelse för bostäder med inslag av service och verksamheter föreslås mellan Grössbyn och Ucklum, sydost om väg 650, i Härgusseröd söder om samhället och i området vid Ucklums kyrka. Ett område för framtida bostäder pekas ut öster om Härgusseröd. Utredningsområdena är förhållandevis omfattande och en avvägning mot jordbruksmark och anpassning till kulturlandskap bör göras.

Planeringsförutsättningar som särskilt ska beaktas är, för område B19 påverkan på det värdefulla kulturlandskapet och kulturmiljön, och för B16 och 18 påverkan på naturvärden och områdena av naturvårdsklass 1 som överlappar föreslagna utbyggnadsområden.

Härgusseröd (B15, B17)

Detaljplan som anger bostadsändamål på östra respektive västar sidan på väg 650 antogs på 1990-talet. Delvis omfattas befintlig bebyggelse, hela området har inte byggts ut. Området utgör en möjlig byggnation på kort sikt, 1–10 år.

Västra Ucklum, Grössbyn (B20)

Detaljplan för bostäder och förskola vann laga kraft 2015. Området ligger i nordvästra delen av Ucklums samhälle, med närhet till sjön Stora Hällungen och cirka 500 meter nordväst om väg 650 (gamla väg E6).

Härgusseröd (V13)

Tillgänglig planlagd mark för verksamheter finns på området för gamla bensinstationen vid väg 650.

Gång och cykel

Ett gång- och cykelstråk planeras utefter väg 650 mellan Spekeröd och Ucklum, och norrut längs väg 665 och 660 mot Svenshögen. Därefter planeras en gång- och cykelväg mellan Måröd och Grössbacke. På lång sikt bör samtliga tätorter i Stenungsunds kommun byggas samman via utbyggt gång- och cykelnät.

Pendlingsnod

För att tillgodose en god kollektivtrafiksörjning och underlätta för hållbart resande bör en kollektivtrafikknod förläggas till Ucklum. I anslutning till noden är det en fördel om det finns förutsättningar för mindre servicetableringar. Noden bör ligga i direkt anslutning till befintlig skola med koppling norrut mot Ljungskile och Svenshögen samt söderut mot Stenungsund, Spekeröd och Stora Höga. En god turtäthet bör eftersträvas.

Grön- och blåstruktur

I Ucklums närhet finns stora naturområden för fritt strövande. Badplats och möjlighet till fritidsfiske finns i Stora Hällungen.

Sjön Stora Hällungen är kommunens dricksvattentäkt, och den omfattas av skyddsområde. Inom skyddsområdet gäller särskilda skyddsföreskrifter. Det innebär att inga åtgärder som kan riskera vattenkvaliteten i Stora Hällungen får vidtas. Det medför till exempel särskilt krav på enskilda avloppsanläggningar och dagvattenhanteringen. Vattenskyddsområde för Stora Hällungen kan i framtiden komma att utökas till hela sjöns tillrinningsområde. Ingen föreslagen utbyggnad berör strandskyddat område runt Stora Hällungen.

I Ucklum finns en grundvattentäkt och ett eget vattenverk som försörjer orten. Verket har 250 abonnenter anslutna och kapacitet för ytterligare cirka 40 hushåll. Vattenkapaciteten är således inte tillräcklig för den under planeringsperioden föreslagna utbyggnaden. Reningsverkskapaciteten bedöms dock som tillräcklig under de kommande fyra åren.

Svenshögen

Svenshögen är beläget på en västerslutning i Bratteforsåns dalgång mot Lilla och Stora Hällungen vid kommunens norra gräns. Bohusbanan passerar i dalgångens botten i nord-sydlig riktning. Tåget stannar vid Svenshögens station. Bebyggelsen i Svenshögen utgörs till största delen av friliggande villor från 1960- och 70-talen. Ursprungligen byggdes samhället upp kring järnvägen och det stora sjukhuset, Svenshögens sanatorium, som invigdes år 1911. I hela Svenshögenområdet bor cirka 1 100 personer.

I Svenshögen finns ingen kommunal skola eller förskola. En privat förskola finns. Elever i årskurs F-6 går på Ekenässkolan i Ödsmål.

Bebyggelseutveckling

Svenshögen bör på sikt kompletteras och utvecklas till ett komplett samhälle med fler bostäder, skola, arbetsplatser och service, med området runt järnvägsstationen som ett centrum. Bebyggelseutvecklingen bör ske med hänsyn till naturvärden. Områden som pekas ut är kuperade och tillgänglighet samt bra kopplingar till järnvägsstationen ska prioriteras. Totalt kan cirka 450 nya bostäder tillkomma på utpekade områden i Svenshögen. Därutöver kan mindre förtätningar och kompletteringar prövas i detaljplan. Särskild hänsyn tas för att ingen påverkan ska ske på vattenkvaliteten i Stora Hällungen.

Teckenförklaring

— Kommungräns

Förändrad mark- och vattenanvändning

▨ Utredningsområde blandad bebyggelse

▨ Utbyggnadsområde verksamhet

▨ Omvandlingsområde Bostäder

⊙ Bostäder 10 - 20 år

⊙ Verksamheter 10 - 20 år

⊙ Centrumutveckling

▭ Utbyggnad dubbelspår

P Pendlarparkering

Bibehållen mark- och vattenanvändning

▨ Skog/Öppen mark

▨ Vatten

▨ Väg

▨ Järnväg

▨ Strandskydd

▨ Vattenskyddsområde

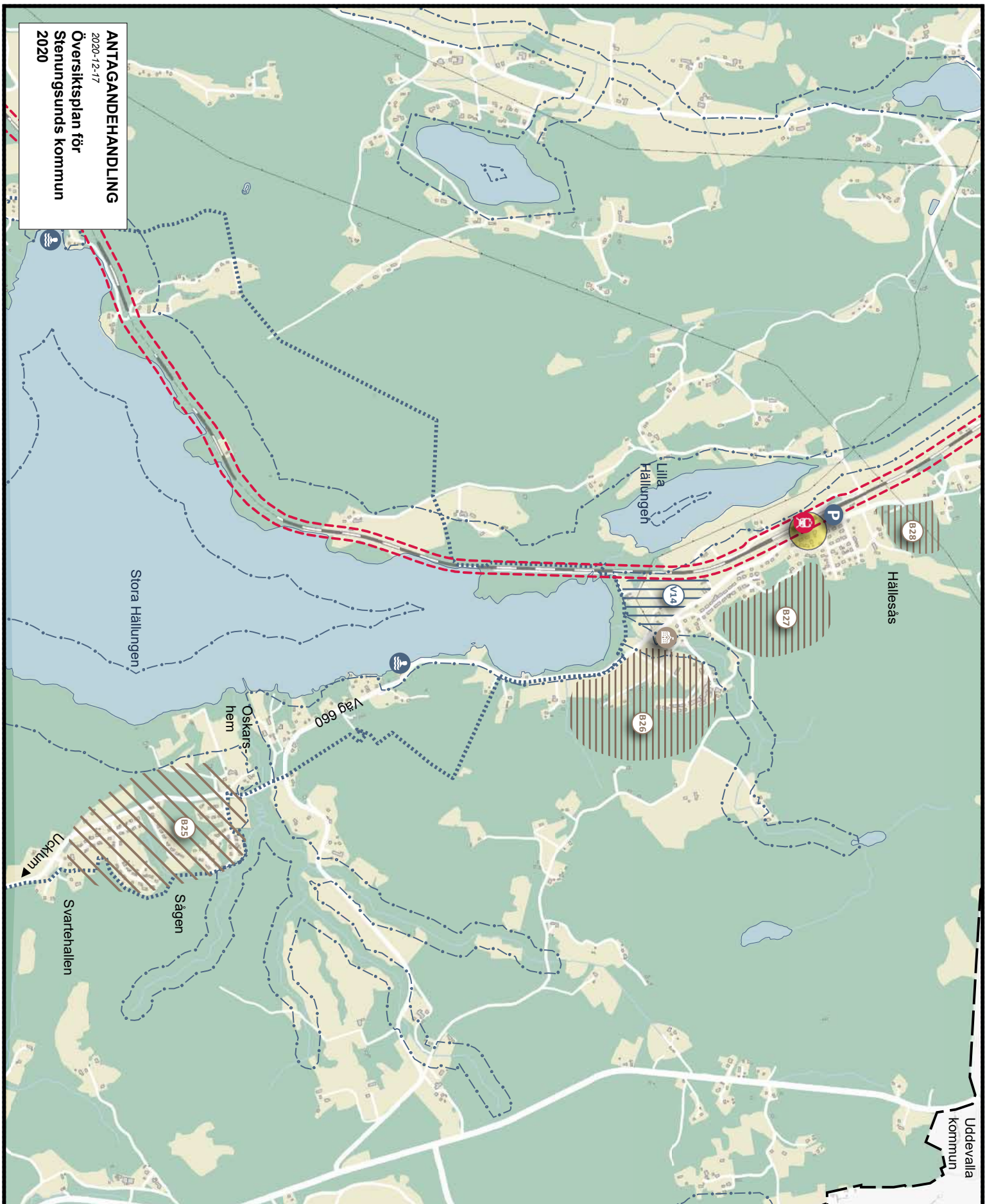
⊙ Järnvägsstation

⊙ Skola

⊙ Badplats

Skala: 1:15 000 (A3)
1 cm = 150 meter

0 125 250 500 Meter

ANTAGANDEHANDLING
2020-12-17
Översiktsplan för
Stenungsunds kommun
2020

Svartehallen och Sågen (B25)

I Svenshögenområdet ligger också ett par äldre fritidshusområden, Sågen och Svartehallen. Där har detaljplanerna ändrats så att större boendeytor tillåts i samband med att anslutning sker till kommunens vatten- och avloppsnät.

Blandad bebyggelse österut (B26, B27, B28)

Utbyggnadsområden för bostäder föreslås som en naturlig utbyggnad av befintlig bebyggelse, öster om landsväg 660. Område B26 överlappas av område utpekade i naturvårdsprogrammet med naturvårdsklass 2 och i anslutning till B28 finns ett område av naturvårdsklass 3. Planeringsförutsättningar som särskilt ska beaktas är naturvärden, terrängförhållanden och möjligheten att koppla till befintliga bostadsområden. Även förekomst av fornlämningar bör utredas.

Verksamheter arbetsplatser (V14)

Området mellan landsväg 660 och järnvägen, norr om vattenverket, utreds för framtida lämplig användning och arbetsplatser med icke störande verksamheter.

Centrumutveckling

Centrumutveckling i Svenshögen föreslås i anslutning till järnvägsstationen. En pendelparkering bör lokaliseras inom området för centrumutveckling eller i direkt anslutning till befintlig järnvägsstation. Detta blir särskilt angeläget i samband med utbyggnad av nytt motorvägsnät i kommunens norra del.

Gång och cykel

Gång- och cykelkopplingen inom Svenshögen bör förbättras. På lång sikt bör samtliga av tätorterna i Stenungsunds kommun byggas samman via utbyggt gång- och cykelnät.

Trafik

Väg 660 har sin sträckning genom Svenshögen. På sikt behöver Svenshögen kopplas ihop längs med kommungränsen mot Uddevalla och blivande broförbindelse till Orust via väg 658 och 659.

Grön- och blåstruktur

Svenshögen har ett reningsverk med god kapacitet. Orten har eget vattenverk med vatten från Stora Hällungen. Efter anslutningen av områdena Sågen och Svartehallen beräknas kapaciteten vara fullt utnyttjad.

Vatten och avlopp behöver byggas ut vid en utbyggnad av Svenshögen.

Sjön Stora Hällungen är kommunens dricksvattentäkt och den omfattas av skyddsområde. Inom skyddsområdet gäller särskilda skyddsföreskrifter, som innebär att inga åtgärder som kan riskera vattenkvaliteten i Stora Hällungen får vidtas. Det medför till exempel särskilt krav på enskilda avloppsanläggningar och dagvattenhanteringen. Vattenskyddsområdet för Stora Hällungen planeras att utökas till hela sjöns tillrinningsområde. Nya tillstånd för grustäktverksamhet ska inte medges inom Stora Hällungens tillrinningsområde.

Risk för ras och skred

Enligt SGU:s jordartskarta förekommer organisk jord utmed sjöarna, medan övriga jordlager till största delen består av finsediment, lera och silt. De östra delarna utgörs av fastmark, främst berg i dagen med ställvis brant lutning.

Områden i Svenshögen som undersökts i stabilitetsutredningen (MSB 2014) anses vara säkra. Stor erosionsaktivitet har observerats längs å-fåran i de centrala delarna av området. Inga vidare utredningar krävs, men det rekommenderas att erosionen längs den mindre ån hålls under uppsikt.

Stora Askerön

Stora Askerön ligger längst västerut i kommunen, mellan Halsefjorden och Askeröfjorden. Fastlandsförbindelsen från Stora Askerön till Stenungsund går via landsväg över Lilla Askerön och Orust på väg 160 över broarna från Tjörn till Stenungsund. Till Stenungsund är det drygt 3 km sjövägen och knappt 20 km landvägen.

Bebyggelsen är en blandning av permanenta bostäder och fritidshus. Antalet bostadshus är cirka 100-200 och drygt 80 personer är permanentboende på ön. Barnen på Stora Askerön går i grundskola på Tjörn. Gymnasieutbildning erbjuds i Stenungsund. Kollektivtrafikförbindelse upprätthålls genom linjetrafik inklusive skolskjuts samt beställningstrafik med taxi under vardagar.

Kommunal vatten- och avloppsförsörjning saknas.

Bebyggelseutveckling

Gällande byggnadsplaner medger viss utbyggnad av befintliga områden på Stora Askerön. Enstaka nya helårshus har under åren tillkommit efter förfrågan och bygglovsprövning i lägen där vatten- och avloppsfrågorna kunnat lösas utan belastning på kustvattnet. För att möjliggöra för boende och nödvändiga samhällsfunktioner på Stora Askerön även fortsättningsvis, behöver ett helhetsgrepp tas kring området möjlighet till hållbara lösningar för vatten och avlopp, grundläggande service och kommunikationer. Detta görs lämpligast genom en fördjupad översiktsplan eller ett tematiskt tillägg till översiktsplanen.

Ytterligare bostadsbyggande med enskilt avlopp kommer att innebära ökad belastning av närsalter till recipienten Askeröfjorden i förhållande till nuläget. För att klara en total minskning av näringsämnesläckage till fjordarna måste även små utsläpp från enskilda avlopp ses över. Idag finns inga planer på att bygga ut kommunalt VA till Stora Askerön. Andra miljöekonomiskt hållbara lösningar för avloppshantering bör utredas liksom VA-lösningar i samverkan med grannkommunen.

Ytterligare bostadsbyggande innebär också ett ökat utnyttjande av grundvattnet för dricksvatten, vilket kan öka risken för saltvatteninträngning med förstörda dricksvattentäkter som följd.

STORA ASKERÖN

Teckenförklaring

— Kommungräns

Bibehållen mark- och vattenanvändning

Skog/Öppen mark

Vatten

Väg

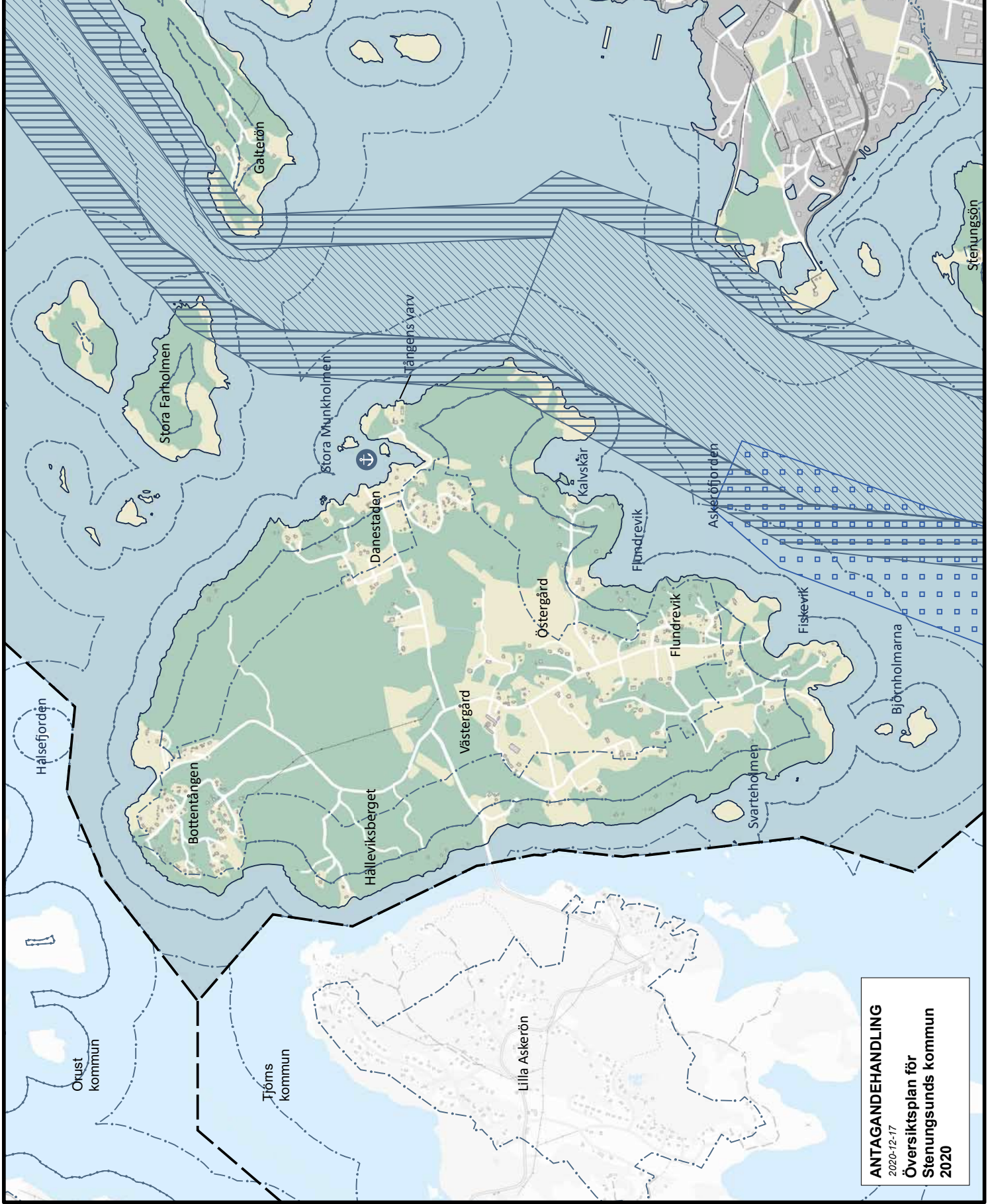
Riksintresse farled

Skyddszon farled 200 meter

Riksintresse sjöfart ankarplatser

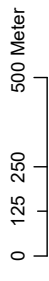
Strandskydd

Småbåtshamn

ANTAGANDEHANDLING
2020-12-17
Översiktsplan för
Stenungsunds kommun
2020

Skala: 1:15 000 (A3)
1 cm = 150 meter

Grön- och blåstruktur

Ön ligger i mellersta Bohusläns inre skärgård och omfattar cirka 6 km². Öns norra del täcks av ett sammanhängande barrskogsområde, medan den södra halvan till större delen är uppodlad. Bergen är företrädesvis samlade längs öns stränder och kantas, särskilt i södra delen, av hagmarker och lövskog.

Utveckling av gångstråk nära vattnet runt ön bör utredas, liksom tillgänglighet på badplatser och småbåtshamnar.

Riksintresse och Natura 2000

Halsefjordens vattenområde i norr är ett Natura 2000-område och av riksintresse för naturvården. Det främsta bevarandesyftet för Halsefjorden är att bevara ett marint grundområde med rika uppväxtplatser för fisk och ryggradslösa djur med stor betydelse för fågellivet. Halsefjorden pekas ut som ett av de mest artrika marina grundområdena i Sverige samt ett av de fågelrikaste områdena i Bohusläns innerskärgård. Hela Stora Askerön omfattas även av riksintresse för friluftslivet.

Den södra och centrala delen av ön är markerad som naturvärdesobjekt och rymmer flera intressanta biotoper. Marken har varit uppodlad sedan lång tid tillbaka och gårdarna Västergård, Östergård och Mellangård vittnar ännu om ett småskaligt kustnära jordbrukslandskap. Vid en fortsatt planering med exempelvis en fördjupad översiktsplan bör Naturvårdsprogrammet följas upp och förtydligas.

Vatten och avlopp

Längs Bohuskusten har vattnet i de flesta fjordområden måttlig ekologisk status. Undantaget är fjordarna innanför Orust som har otillfredsställande status ner till färjeläget vid Kolhättan, vilket gör att även delar av Stenungsunds kommun berörs. Den främsta orsaken till sämre status är övergödning. Innanför Orust kombineras övergödningen med låg vattenomsättning, vilket förstärker effekten.

Ödsmål

Ödsmålsområdet har kvaliteter för boende med sitt läge nära både kust och inland med natur- och rekreationsområden, som till exempel Galterön vid kusten och skogen i öster. Den öst-västliga dalgången utefter Ödsmålsån är ett vackert öppet kulturlandskap som föreslås lämnas obebyggt. Den öppna dalgången utgör samtidigt en buffert mellan bebyggelsen i Ödsmål och storindustrin i söder.

Större delen av Ödsmål ingår i kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp. Mer perifera områden är anslutna till kommunalt vatten och avlopp via gemensamhetsanläggningar.

Bebyggelseutveckling

Utgångspunkten är att Ödsmål på sikt ska kunna utvecklas till ett samhälle med nya bostäder i olika boendeformer, för att ge tillräckligt underlag för basservice i ett lokalt centrum med närbelägna arbetsplatser. Flera stora områden pekas ut och totalt uppskattas ca 600 bostäder kunna byggas ut.

En omlokalisering av befintlig fotbollsplan kan ge förtätningmöjligheter. Ett nytt läge för fotbollsplan ska samordnas med skolans verksamhet, alternativt lokaliseras till lämpligt läge utifrån barns perspektiv. Det är viktigt att riskområdet runt industrin beaktas.

Näs m fl (B21, B22, B23)

En mer sammanhållen bebyggelsestruktur kan uppnås i Ödsmål om den västra och den östra delen av samhället binds ihop. Därför föreslås att en del av dalgången norr om kyrkan på sikt bebyggs fram till väg 770 vid skolan. Det centralt belägna bebyggelseområdet föreslås kunna innehålla en relativt tät bostadsbebyggelse blandad med verksamheter och servicefunktioner för att skapa möjlighet till utveckling av en ”bykärna” vid skolan. Väster om väg 770 i området Starrkärr och öster om vägen, i Apleröd och Stångerås kan bostadsgrupper i mer glesa former successivt utvecklas. Marken berör jordbruksmark där en värdering och klassning först ska utredas.

Västra Berg (B24)

Området utgör en fortsättning på Västra Berg. Området begränsas i öster av befintlig kraftledning. Här kan bostadsgrupper i mer glesa former successivt utvecklas. I fortsatt planering ska säkerhetsavstånd till kraftledning, värdefull kulturmiljö och kulturlandskapet särskilt beaktas.

Ödsmålsdalgången (V12)

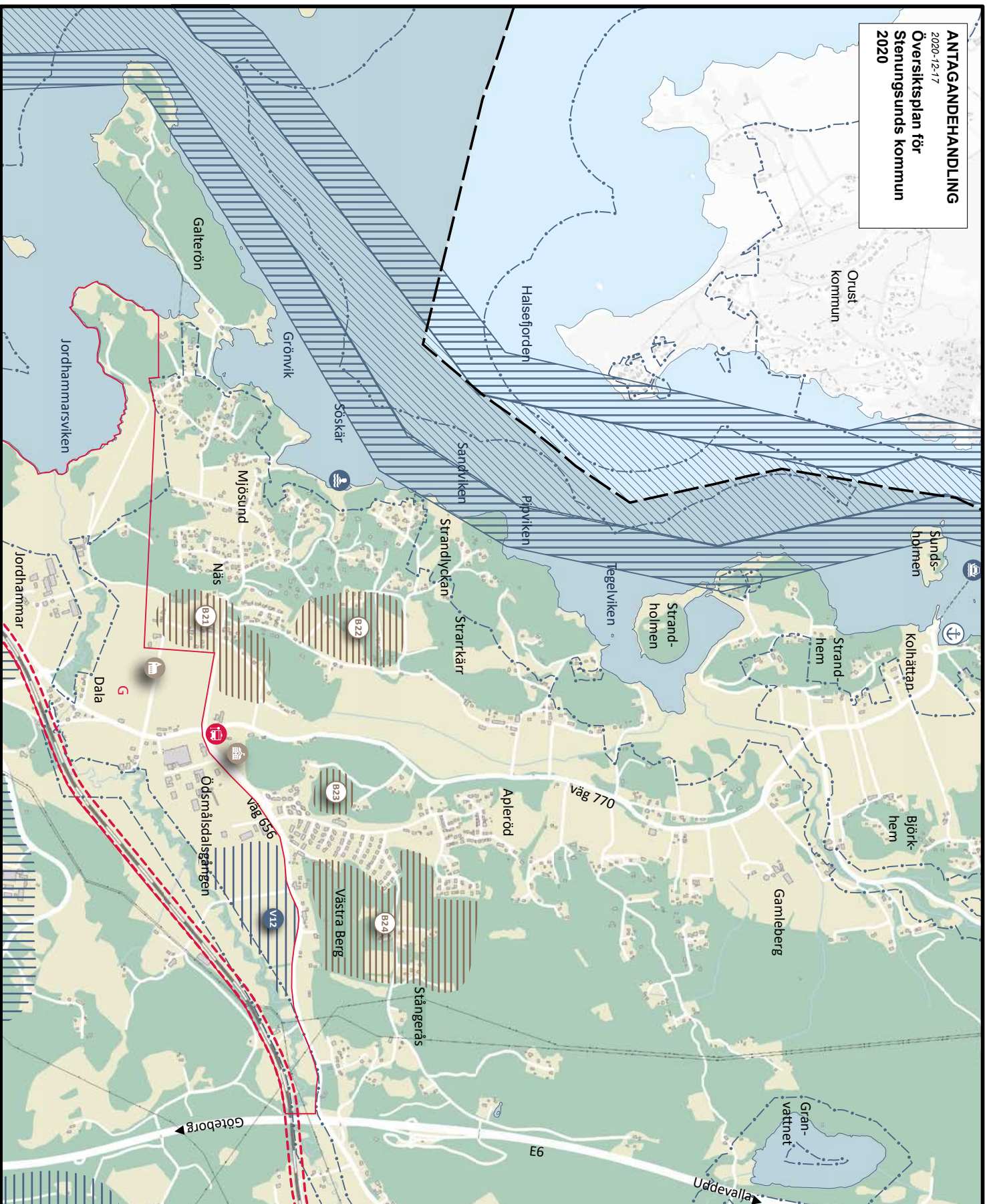
En utveckling av det planlagda verksamhetsområdet söder om skolan föreslås österut i dalgången. En utveckling av verksamhetsområdet bedöms klaras under de kommande åren. På längre sikt finns behov av att utreda nya lägen för möjlighet att etablera nya verksamhetsområden. Marken berör jordbruksmark där en värdering och klassning först ska utredas. Därutöver behöver markens stabilitetsförhållanden samt värdefull kulturmiljö och kulturlandskapet utredas och hanteras. Området ligger helt inom riskområde för den kemiska industrin i Stenungsund vilket måste beaktas i den framtida planeringen.

Trafik

En säkrare och bättre trafikering av väg 770 i Ödsmål uppnås då en föreslagen fast förbindelse med Orust ansluter till motorväg E6. Den nya förbindelsen skulle kunna avlasta trafiken från Orust på väg 770, som övergår till att bli en lokal landsväg som länkar ihop Ödsmåls olika delar, istället för att som nu, utgöra en barriär. På sikt behöver Ödsmål koppla ihop längs med kommungränsen mot Uddevalla och blivande broförbindelse till Orust och Ödsmål via Väg 658 och 659.

Gång och cykel

På sikt bör man planera för en gång- och cykelväg längs med väg 656 mellan Ödsmål och Svenshögen. På lång sikt bör samtliga tätorter i Stenungsunds kommun byggas samman via utbyggt gång- och cykelnät.

ÖDSMAL

Teckenförklaring

— Kommungräns

Förändrad mark- och vattenanvändning

▭ Utredningsområde verksamhet

Ⓜ Pendlingsnod

▭ Utbyggnad dubbelspår

⚓ Småbåtshamn utveckling

Ⓛ Bostäder 10 - 20 år

Ⓛ Verksamheter 1 - 10 år

Bibehållen mark- och vattenanvändning

▭ Skog/Öppen mark

▭ Vatten

▭ Väg

▭ Järnväg

▭ Riksinträsse farled

▭ Skyddszon farled 200 meter

▭ Strandskydd

▭ Skyddszon 2

▭ Båttörbindelse

Ⓛ Skola

Ⓛ Kyrka

Ⓛ Biltärlja

Ⓛ Badplats

Skala: 1:15 000 (A3)
1 cm = 150 meter

Pendlingsnod

För att tillgodose en god kollektivtrafikförsörjning och underlätta för hållbart resande bör en kollektivtrafiknod förläggas till Ödsmål. I anslutning till noden är det en fördel om förutsättningarna för mindre servicetableringar och dylikt utreds. Noden bör ligga i anslutning till befintlig skola, i anslutning till väg 770 och väg 656. Koppling ska finnas söderut mot Stenungsund och norrut mot Uddevalla och även i en förlängning mot Orust. En god turtäthet bör eftersträvas.

Grön- och blåstruktur

En kommunal badplats finns vid Söskär. Övriga badplatser är Grönvik, Mjösund, Kolhättan och Råön. Befintlig småbåtshamn med marina föreslås kunna utvecklas vid Kolhättan norr om vägen.

Strandskydd gäller för hela kuststräckans landområde, utom för de planlagda bostadsområdena. Strandskydd råder även på båda sidor av Ödsmålsån. Ån är ett ekologiskt känsligt vattendrag och bör skyddas mot åtgärder som kan skada vattenområdet.

Skyddszon för industrin

Möjligheterna för utveckling i Ödsmål begränsas av närheten till den kemiska industrin, som är av riksintresse. Område G är skyddszon mot industrin med den avgränsning som redovisas i översiktsplanen 06. Inom skyddszone n får inte bostäder eller personalintensiv verksamhet tillkomma. En precisering av skyddszone n bör göras på samma sätt som för område A-E söder om riksintresset.

Risk för ras och skred

Enligt SGU:s jordartskarta består marken i dalgången av postglacial lera, ställvis med mäktighet över 20 meter. Mot öster överlagras finsedimenten av sand. Höjdpartierna norr och söder om Ödsmåls dalgång utgörs av morän och berg.

Den övergripande stabiliteten i Ödsmål är inte tillfredställande längs med Ödsmålsån och dess biflöden. Stora delar av områdena längs med Ödsmålsån och dess biflöde berör inte någon bebyggelse. Där bebyggelse eller infrastruktur finns i närheten rekommenderas att vidare undersökningar ska utföras. Erosionsprocessen längs med Ödsmålsån bör hållas under uppsikt, då erosion på sikt kan vålla problem i form av förändring av släntgeometri vilket kan utlösa ras och skred.

Svartedalen

Svartedalen är ett naturområde i kommunens östra del. Området omfattas av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt tre Natura 2000-områden. Här finns även tre naturreservat. Genom området går Bohusleden där Bottenstugan utgör en central rastplats med vindskydd, toaletter och parkering. I området finns såväl sjöar och vattendrag som berg- och hållmarker. Här kan ett flertal aktiviteter utövas såsom fiske, vandring, terränglöpning, paddling, naturstudier, svampplockning och bärplockning.

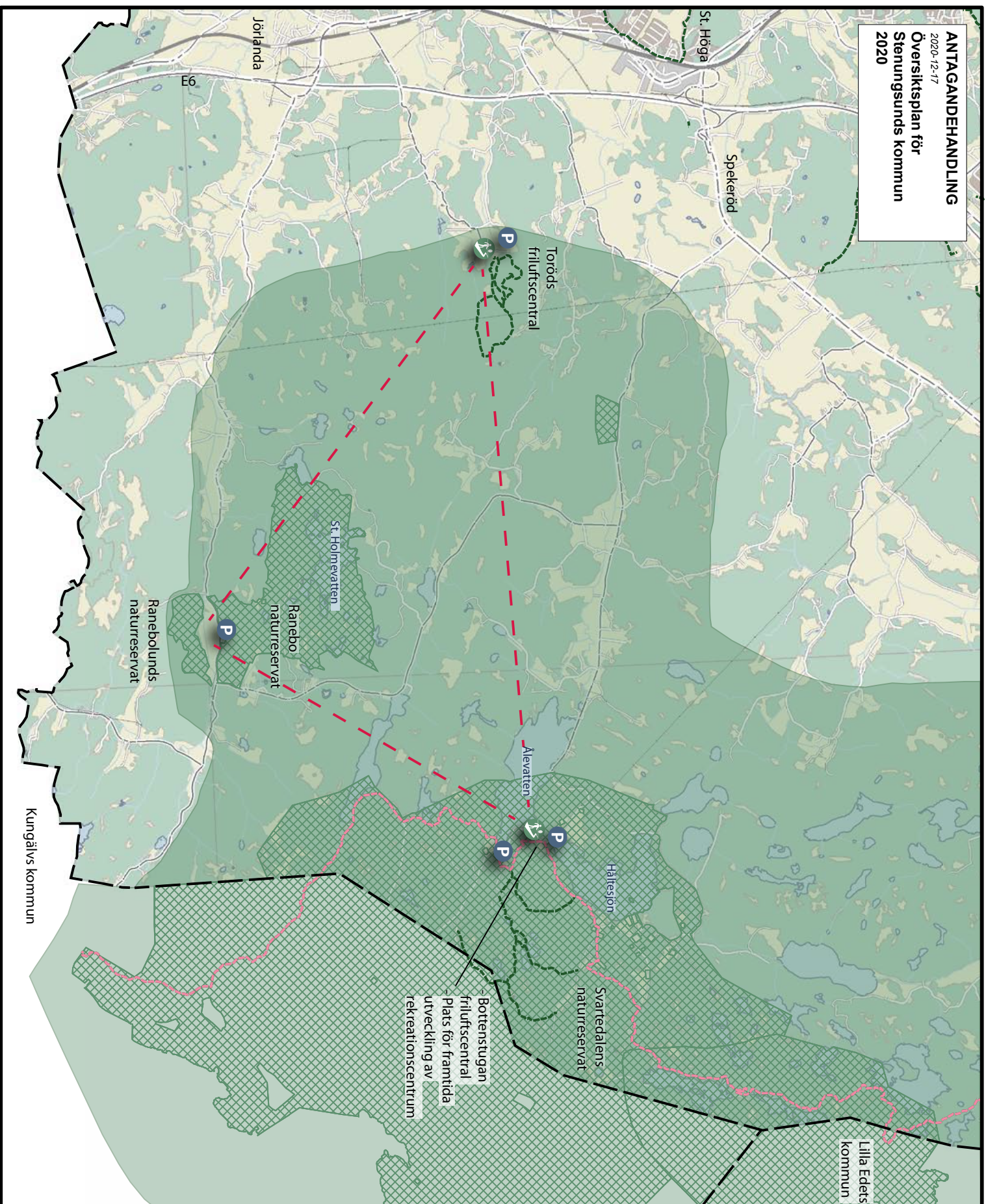
Historiskt sett är området ursprungligen en boplats för torpare som utövade ljungbränning. Då bränningen förbjöds tog Hushållningssällskapet över och beskogade markerna som övergick till kronoparker i Domänverkets ägor. I samband med en planerad utförsäljning av ägorna bildades föreningen Rädda Svartedalens vildmark. Därefter bildade staten, i samarbete med kommunerna Stenungsund, Kungälv och Lilla Edet, Svartedalens naturreservat som är ett av landets största skogsreservat.

Områdets utveckling

Svartedalen är ett område för rekreation och friluftsliv, på naturens villkor. Utveckling av tydliga entréer till området föreslås vid Bottenstugan via Spekeröd och Ranebo via Jörlanda. En utveckling av ett rekreationscentrum vid Bottenstugan skulle höja attraktiviteten för den pedagogiska verksamheten och locka och tillgängliggöra området för nya besökare och turister. Det finns också möjligheter inom området att utveckla leder och aktiviteter kopplade till föreningslivet eller för enstaka evenemang, samt att tillgodose ett framtida behov av lägerlokaler, klubbstugor, logi och så vidare.

Krafter i form av föreningar finns för att utveckla Toröds friluftscenar avseende utgångspunkt för mountainbiking, terränglöpning, orientering och vandring. Bottenstugan – Toröd – Ranebo skulle med fördel kunna knytas samman med led för terrängvandring och cykel, en friluftstriangel, som kräver särskild utredning. Kartbilden är schematisk och behöver anpassas till befintliga leder och stigar på ett sådant sätt att de inte gör intrång i naturreservatens föreskrifter.

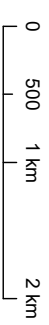

SVARTEDALEN

Teckenförklaring

- Kommungräns
- Förändrad mark- och vattenanvändning
- - - Framtida triangelled
- Bibehållen mark- och vattenanvändning**
- Skog/Öppen mark
- Vatten
- Väg
- Riksinträsse friluftsilv
- Naturreservat
- Vandringssleder
- Bohusleden
- P Parkering
- Friluftsentral

Skala: 1:40 000 (A3)
1 cm = 400 meter

RIKSINTRESSE

HÄNSYN

Riksintressen

I detta avsnitt redovisas påverkan på riksintressen och Natura 2000-områden. Påverkan på naturreservat, strandskydd och övriga skyddsobjekt inom kommunen beskrivs i kapitlet Hänsyn genomtemot natur och kulturvärden. Generellt respekterar kommunen ställningstaganden till nu gällande riksintressen och övriga områdesskydd enligt miljöbalken.

Kommunens samlade bedömning avseende riksintressen

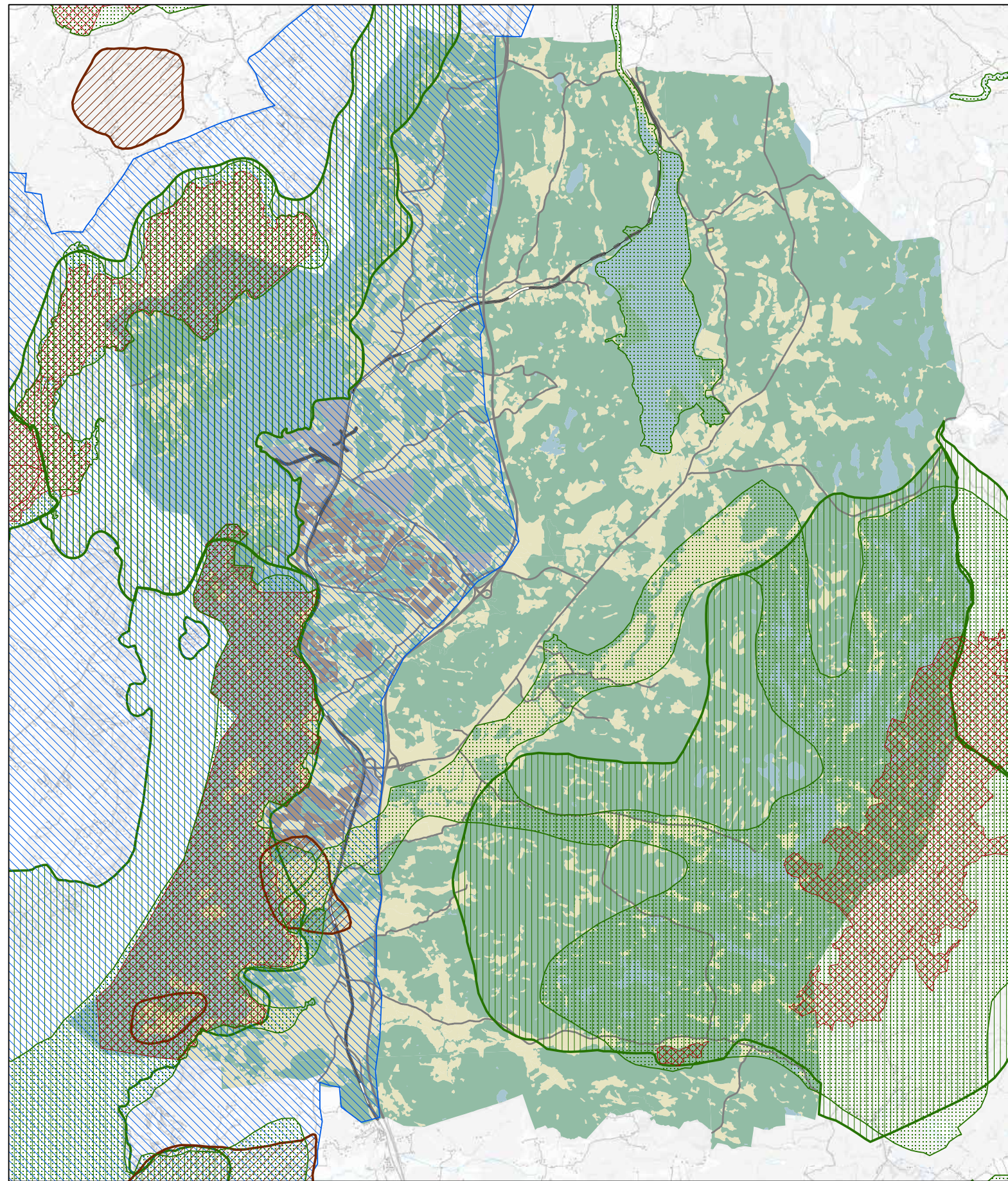
Översiktsplanens karaktär såsom vägledande för kommande planeringsinsatser medför att konsekvenserna av föreslagen mark- och vattenanvändning/förändringsåtgärder inte fullt ut klarläggs förrän i kommande detaljplaner, prövning av förhandsbesked, bygglov och miljötillståndsprövningar.

I de få fall där föreslagen bebyggelseutveckling kommer i konflikt med något riksintresse förutsätts att påverkan minimeras och att de värden riksintresset står för inte skadas. Inga omfattande ingrepp i de skyddade områdena föreslås i översiktsplanen. Eventuella smärre ingrepp i dessa får prövas inom ramen för kommande detaljplanering, prövning av förhandsbesked och bygglov. Med utgångspunkt i att målsättningen vid kommande plan- och byggaktiviteter är att undvika negativ påverkan på riksintressena, bedöms ett genomförande av översiktsplanens intentioner sammantaget innebära att riksintressena respekteras och att dessa inte skadas respektive försvåras.

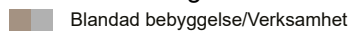
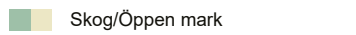

Riksintresse naturvård samt Natura 2000-områden

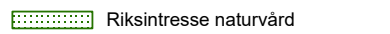

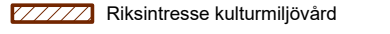
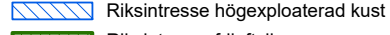
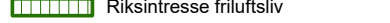
Riksintresse för naturvård regleras i miljöbalkens 3 kapitel 6 §. Naturvårdsverket ansvarar för att länsstyrelserna och kommunerna har aktuellt underlag. I kommunen finns fyra områden som är utpekade som riksintresse - Bratteforsån och Stora Hällungen, Stigfjorden-Halsefjorden, Svartedalen och Anråsdalen samt Hakefjorden-Marstrandsfjorden-Sälöfjorden.

Varje medlemsland inom EU ska, med utgångspunkt från fågeldirektivet (SPA) samt art- och habitatdirektivet (SCI), utse områden av intresse i ett europeiskt perspektiv, att ingå i det EU-gemensamma nätverket ”Natura 2000”. Av 4 kap. 1 och 8 § miljöbalken framgår att alla sådana områden i landet är av riksintresse. Länsstyrelsen har tagit fram och antagit bevarandeplaner för de Natura 2000-områdena som finns i kommunen – Stenungsundskusten, Ranebolund, Svartedalen, Halsefjorden och Svartedalens naturskogar. Sammantaget bedöms ett genomförande

Teckenförklaring

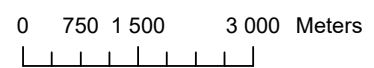
- Blandad bebyggelse/Verksamhet
- Skog/Öppen mark
- Vatten
- Väg
- Järnväg

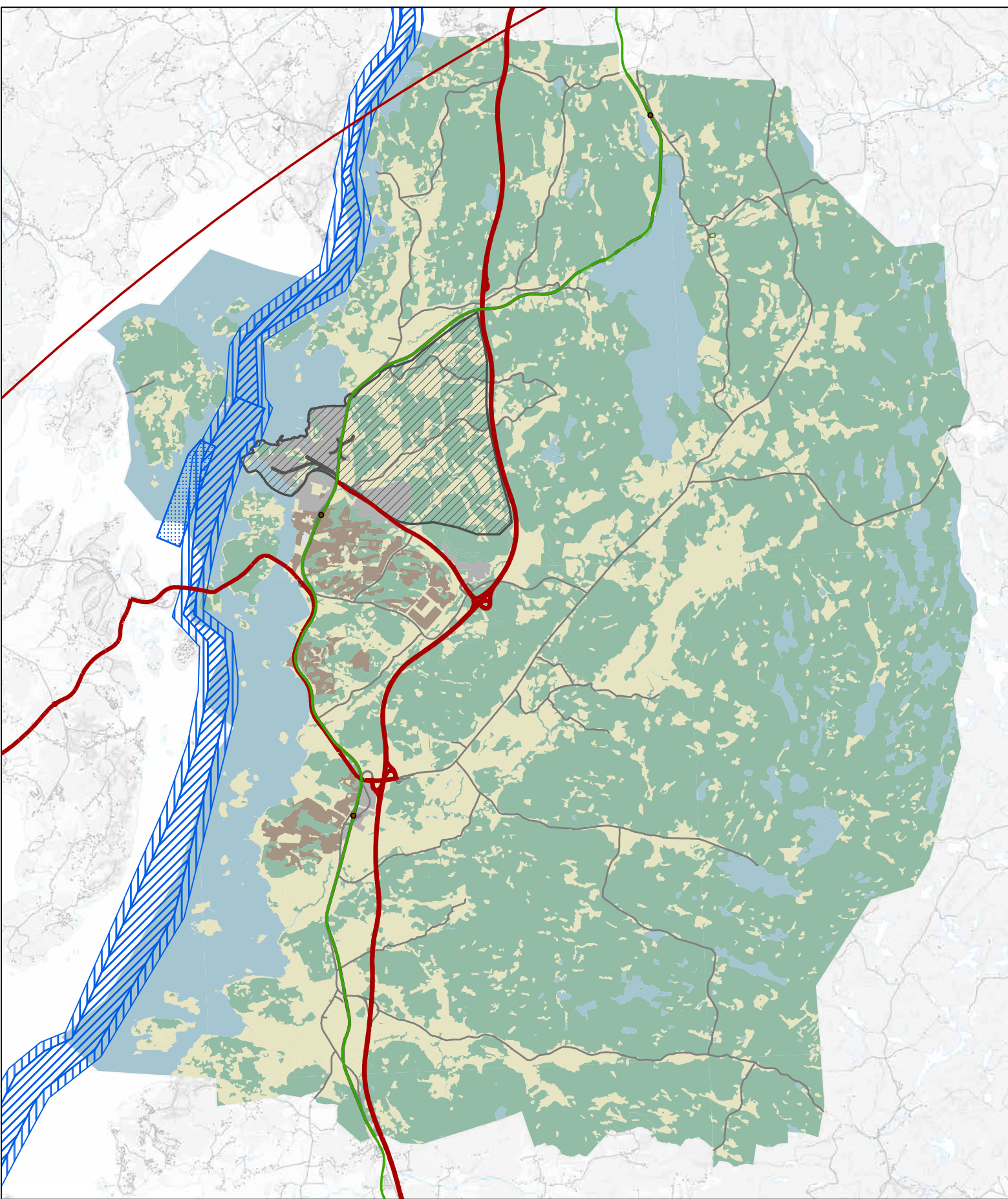
- Riksintresse naturvård
- Natura 2000
- Riksintresse kulturmiljövård
- Riksintresse högexploaterad kust
- Riksintresse friluftsliv

NATUR OCH KULTUR

1:70 000

1 cm = 700 m

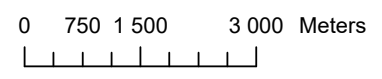
Teckenförklaring

- Blandad bebyggelse/Verksamhet
- Skog/Öppen mark
- Vatten
- Väg
- Järnväg
- Järnvägstationer
- Riksintresse flygplats MSA
- Riksintresse järnväg
- Riksintresse vägnät
- Riksintresse farled
- Skyddszon farled 200 meter
- Riksintresse sjöfart ankarplatser
- Riksintresse industriell produktion

INDUSTRI OCH INFRASTRUKTUR

1:70 000

1 cm = 700 m

av översiktsplanens intentioner inte skada de utpekade riksintressena för naturvård eller de utpekade Natura 2000-områdena.

Bratteforsån och Stora Hällungen (NRO 14104):

Riksintresset är ett välbevarat och av förorenade utsläpp föga påverkat vattensystem av mycket stor betydelse för vandringsfisk. Det är ett område med rik flora och fauna. Riksintresset tangerar bebyggelsen i både Ucklum och Svenshögen och vid ny bebyggelse bör särskild hänsyn tas för att ingen påverkan ska ske på vattenkvaliteten i Stora Hällungen.

Stigfjorden–Halsefjorden (NRO 14111):

Riksintresset utgörs av ett skärgårdslandskap med variationsrik strandlinje och en mångfald av öar, kobbar och skär och med grunda vattenområden med lerbottnar samt musselbankar. Inom riksintresset finns även två överlappande Natura 2000-områden för Halsefjorden, av både gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet och skyddsområde enligt fågeldirektivet.

Inga nya utbyggnadsområden föreslås i anslutning till riksintresset. Det som är angeläget är att en översyn av utsläpp från jordbruk och avlopp på Stora Askerön kommer till stånd och att utsläppen av närsalter till de grunda vattnen minskar.

Svartedalen och Anråsdalen (NRO 14121):

Riksintresset består av ett skogslandskap med barrskog, ädellövskog, våtmarkskomplex, sjölandskap och vattendrag. Den välbevarade, åldriga naturskogen och orördheten i övrigt, inom ett så stort område som det här är fråga om, har få motsvarigheter i Västsverige. Inom riksintresset finns även två överlappande Natura 2000-områden, Svartedalens naturskogar med skydd enligt habitatdirektivet och Svartedalen med särskilt skyddsområde enligt fågeldirektivet, samt ett mindre Natura 2000-område; i Ranebolund av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet, med äldre ädellövskogar med bok och ek.

Inga nya utbyggnadsområden föreslås i anslutning till riksintresset. Föreslagen utveckling av friluftslivet ska i huvudsak ske i områdets västra delar, kring Bohusleden, och på ett sätt så att riksintressets värden inte skadas.

Hakefjorden–Marstrandsfjorden–Sälöfjorden (NRO 14135):

Riksintresset utgörs av grundområden med stor betydelse för fiskreproduktion och områden av betydelse för sjöfåglar. Det finns havsstrandängar och utmarker, skärgårdslandskap samt odlingslandskap.

Inom riksintresset finns även Natura 2000-området Stenungsundskusten, ett område av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet. Stora grunda havsvikar och sund, ler- och sandbottnar samt hällmark.

Utbyggnadsområdena i södra delarna av Stenungsund och Stora Höga tangerar riksintresset och byggnation ska ske på ett sätt som inte skadar riksintressets värden. Ny bebyggelse bör utföras med särskild hänsyn för att ingen påverkan ska ske på vattenkvaliteten i området.

Riksintresse högexploaterad kust

Området väster om väg E6 (kustzonen) ingår i det område som omfattas av bestämmelserna i miljöbalkens 4 kap, särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa områden i landet. Enligt 1 § är området i sin helhet av riksintresse med hänsyn till dess natur- och kulturvärden. Åtgärder och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Bestämmelserna utgör dock inget hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller lokalt näringsliv. Enligt 4 § får ingen ny fritidsbebyggelse tillkomma annat än som komplettering till befintlig byggelse inom riksintresset.

I översiktsplanen föreslagen bebyggelseutveckling innebär en utveckling av befintliga tätorter och lokalt näringsliv. Ingen ny fritidsbebyggelse föreslås. Förutsatt att avvägning mot riksintressena tas vid kommande detaljplanering och prövning av förhandsbesked/bygglov bedöms ett genomförande av planens intentioner inte medföra skada på riksintresset.

Riksintresse friluftsliv

Riksintresse för friluftslivet regleras i miljöbalkens 3 kapitel 6 §. De områden som pekas ut som riksintresse för friluftslivet har stor betydelse för människors utevistelse. I kommunen finns tre områden utpekade som riksintresse för friluftsliv – Svartedalen, södra Bohusläns kust och Havstensfjorden.

Svartedalen FO 37

Svartedalen har ett strategiskt läge vad gäller tillgänglighet från Göteborgsregionen och Bohuskusten. Naturen är varierad och området är ett omtyckt utflyktsmål med rika möjligheter till naturstudier, lägerverksamhet, fritidsfiske, strövande och långvandringar. Här finns vandringsleder, vindskydd och rastplatser. Bohusleden går genom Svartedalen i nord-sydlig riktning.

Kommunens ambition är att värna och stärka riksintressets kvaliteter. Ett

genomförande av planens intentioner bedöms därför vara förenliga med riksintresset.

Södra Bohusläns kust FO 39

Området är ett av de mest frekventerade friluftsområdena i landet och utgör även ett betydande mål för internationell turism. Området är ett utpräglat skärgårdslandskap med stor variation, från exponerad ytterskärgård till skyddad, ofta lummig innerskärgård. Här finns fjordar och mer eller mindre inneslutna vatten av mycket olika karaktär, till exempel Hakefjorden och Halsefjorden. Landskapet hyser stora skönhetsvärden. Botaniska, zoologiska och geologiska kvalitéer berikar upplevelsen i landskapet och ger tillfällen till naturstudier av skiftande slag. Möjligheterna till bad, segling, paddling, strövtåg, fritidsfiske mm är mycket stora. I området finns anordningar och åtgärder för turism och friluftsliv.

Bebyggelsen i Stora Höga och Stenungsund gränsar till riksintresset och ny bebyggelse ska uppföras på ett sätt som inte skadar riksintressets värden och turismens och friluftslivets intressen och framkomlighet.

Havstensfjorden FO 15

Kännetecknande för Havstensfjorden är de många långgrunda vikarna och barrskogsklädda klippbranterna. Området omfattar vattnet och omgivande landområden upp till ca 300 meter från strandlinjen. Bra rekreativsmöjligheter med promenadstigar, campingplatser och fina badplatser finns längs kusten. För den som kommer längs kusten finns flera naturhamnar och ett antal gästhamnar som lämpar sig för övernattnig.

Området nyttjas för fritidsfiske från land, båt och av vadande sportfiskare utmed stränderna i de grunda områdena. I området bedrivs yrkesfiske i form av ryssjefiske och tinfiske efter ål. Det kan också finnas yrkesfiskare som har tillstånd av Fiskeriverket att skrapa efter musslor i området.

Bebyggelsen i Stenungsund och Ödsmål gränsar till riksintresset och en ny fast förbindelse mellan Kolhättan och Svanesund ligger i sin helhet inom område av riksintresse. Konsekvenserna för riksintresset vid en eventuell broförbindelse behöver utredas. Ny bebyggelse eller ny infrastruktur ska uppföras på ett sätt som inte skadar riksintressets värden och turismens och friluftslivets intressen och framkomlighet.

Riksintresse kulturmiljö

Områden som är av riksintresse för kulturmiljövården regleras i 3 kapitlet 6 § miljöbalken. Riksintressen för kulturmiljövården ska avspegla landets historia. De är mycket varierande till såväl storlek som kulturhistoriskt

innehåll. I kommunen finns två områden utpekade som riksintresse för kulturmiljövård – Anrås och Ramsön.

Anrås O 39

Anrås är ett odlingslandskap i kustbygd med bevarade drag i bebyggelse och landskap från tiden före laga skiftet, vilka tillsammans med fornlämningar och olika kommunikationssystem såsom vattenvägar, landsväg och järnväg speglar ett långt utvecklingsförlopp. Värdeskapande är fornlämningar, stenhägnader, bykärnan dominerad av framkammerstugor i två våningar och landsvägen (bygatan) som ännu går genom byn ner till sjön.

Ett av de utpekade områdena i Stora Höga ligger inom riksintresset för Anrås. Detaljplan är redan framtagen och avvägning mot riksintressena har gjorts inom ramen för detaljplaneprocessen.

Riksintressets sydöstra hörn korsas av Bohusbanan som också är av riksintresse. I samband med att den byggs ut behöver hänsyn tas till påverkan på kulturmiljön.

Ingen av de övriga delarna av riksintresset påverkas av förslagen i översiktsplanen.

Ramsön O 40

Ramsön är en skärgårdsmiljö med känd bosättning sedan 1500-talet. Bebyggelse bland annat från 1700-talet och ett odlingslandskap präglad av det laga skiftet visar hur man levte och verkat på ett mindre strandställe genom att kombinera jordbruk och fiske. Värdeskapande i riksintresset är gårdsbebyggelse, ej täckdikade odlingsytor, hägnader, bruksvägar, täljstenbrott, skifferstenbrott, lämningar efter trankokeri samt marknamn. I området ingår även stensättningar från bronsålder till äldsta järnålder.

Inga nya utbyggnadsområden föreslås i anslutning till riksintresset och ingen påverkan bedöms ske med anledning av förslagen i översiktsplanen.

Riksintresse kommunikationer

Riksintresse för kommunikationer regleras i miljöbalkens 3 kapitel 8 §. I kommunen finns flera riksintressen för kommunikationer - Bohusbanan, E6 med anslutande vägar till Wallhamn och till den petrokemiska industrin i Stenungsund, farleden upp genom Hakefjorden samt att MSA-ytorna för både Landvetter och Trollhättans flygplatser överlappar kommunen.

Järnväg Bohusbanan

Södra Bohusbanan, Uddevalla till Göteborg, är av särskild regional betydelse. Hela Bohusbanan används för gods- och persontrafik. Sträckan Göteborg-Kville-Uddevalla är elektrifierad och enkelspårig. Arbetet med kapacitetshöjande åtgärder pågår, främst för att kunna öka turtätheten för den regionala persontrafiken. Banan är även viktig för godstrafik till och från Stenungsund samt för omledningstrafik. Möjlig framtida utveckling skulle kunna innefatta ytterligare kapacitetsförstärkningar och fler pendeltågsstationer.

Översiktsplanen föreslår kapacitetshöjande åtgärd i form av ett andra spår längs med befintlig sträckning samt ny station i Jörlanda. Båda förslagen bedöms vara i enlighet med riksintresset. Tillsammans med Kungälv, Orust och Tjörn lyfts frågan om utbyggnad av Bohusbanan till Nationell plan för transportinfrastruktur.

Det är viktigt att försiktighet iakttas för ny bebyggelse eller infrastrukturåtgärder i närheten av Bohusbanan. Om så sker bedöms genomförandet av översiktsplanens intentioner inte skada riksintresset.

Väg E6 med anslutningar till hamn och industri

Väg E6 ingår i det av EU utpekade Trans European Transport Network, TEN-T. Vägarna som ingår i TEN-T är av särskild internationell betydelse. E6 genom Västra Götalands län utgör en viktig väg för långväga resor och transporter. Det är ett viktigt stråk för näringslivets transporter då den bland annat är betydelsefull för internationella godstransporter via Göteborgs Hamn. Vägen är utpekad som primär transportled för farligt gods. Arbetspendlingen är omfattande på sträckan Uddevalla - Göteborg. E6 har också stor betydelse för turism- och handelscentra utmed Bohuskusten.

Väg 160 förbinder kommunikationsanläggningar av riksintresse då den utgör anslutning från E6 till Wallhamn som är en utpekad hamn av riksintresse.

Industrivägen, väg 170, från Stenungsundsmotet till Uddevallavägen, är viktig för transporter till den petrokemiska industrin i Stenungsund. Vägen är rekommenderad för transport av farligt gods samt av betydelse vid pendling för arbetande i Stenungsund.

I översiktsplanen föreslås åtgärder kopplade till riksintresset för väg E6, dels genom en komplettering av trafikmotet vid Jörlanda och dels genom nya mot vid Stripplekärr och i kommunens norra del. De föreslagna utbyggnaderna gagnar såväl kommunen som regionen, men de måste ske på ett sätt som inte påverkar riksintresset negativt.

Farled

Farleden upp genom Hakefjorden och vidare mot Uddevalla hamn är av riksintresse. Farleden består av två riksintresseområden där det första sträcker sig från Hätteberget till Stenungsund och det andra från Stenungsund till Uddevalla. En ny fast förbindelse mellan Kolhättan och Svanesund skulle korsa riksintresset för farleden och måste utformas på ett sätt som inte skadar riksintressets funktion och framkomlighet för transporter.

Flygplatser

Stenungsunds kommun överlappas av MSA-tytor från flygplatserna i Landvetter och Trollhättan. Flygplatsernas MSA-tytor är till för att skydda flygplanens inflygningar till flygplatsen, och täcker i stort sett hela kommunen.

Ingenting i översiktsplanens förslag bedöms påverka riksintresset för respektive flygplats.

Riksintresse totalförsvaret

Riksintresset för totalförsvaret militära del (3 kap 9 §, miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet i översiktsplanen, i andra fall inte. Dels finns det områden i form av övnings- och skjutfält och flygflottiljer som redovisas öppet, dels områden som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet. De senare har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Huvuddelen av Sveriges kommuner är i olika omfattning berörda av riksintressen.

För att säkerställa att ingen skada sker på riksintresset är hela kommunens yta samrådsområden för objekt högre än 20 meter utanför och högre än 45 meter inom tätort. Byggnadsobjekt som i höjd överstiger nämnda höjder ska samrådas om med försvarsmakten så tidigt som möjligt under handläggningsprocessen. Övriga ärenden inom riksintresse för totalförsvaret som behöver remitteras till Försvarsmakten är vägar, järnvägar, järnvägsstationer eller liknande, ledningar/kablar samt alla ärenden som rör sjökablar i hav, insjöar och ärenden som rör täktverksamhet. Kommunen ansvarar för det civila försvaret på lokal nivå. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att trygga en acceptabel försörjning för befolkningen och för samhällsviktig verksamhet under kris och krig.

Riksintresse industriell produktion

Mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution,

kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering kan vara av riksintresse och regleras i 3:e kap miljöbalken 8 §. Dessa områden ska därför så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som försvårar utnyttjandet av anläggningarna. Ett av de utpekade områdena av riksintresse för industriell produktion är området för kemisk industri i Stenungsund. Stenungsunds kommun har i tidigare översiktsplaner gjort en avgränsning av området av riksintresse. Avgränsningen behålls oförändrad i denna översiktsplan.

Skyddszoner och störningszoner har förtydligats i översiktsplanen, vilket bedöms på ett tydligare sätt skydda riksintressets värden. Förslaget nytt mot i Stripplekärr bedöms kunna stärka riksintressets värden. Ingen förändrad markanvändning föreslås som kan komma att påverka riksintresset negativt.

Riksintresse energiproduktion och energidistribution

Stenungsunds industriområde och oljehamnen är utpekade som riksintresse för energiproduktion och anslutningsledningar till nästa stamnätsstation är utpekade som riksintresse för energidistribution. Den geografiska avgränsningen av riksintresse energiproduktion och energidistribution omfattas av sekretess enligt 15 kap 2 § offentlighets- och sekretesslag (200:400) och redovisas därför inte i kartan över riksintresse industri och infrastruktur i ÖP 2020, del 1.

Motiven för Energimyndighetens utpekande är att området möjliggör för stor energi- och effekttilförsel, har ett strategiskt läge för energiomvandling och har stor betydelse för försörjningstryggheten. Områdets strategiska läge och tillgång till infrastruktur möjliggör också för att bidra med viktig balans och reglerkraft till systemet. I området finns ett äldre oljekondensverk som tidigare har ingått i den svenska effektreserven. Effektreserven består av upphandlade reserver som enbart nyttjas vid situationer då elförbrukningen ser ut att överstiga tillgänglig produktion av el. Ingen förändrad markanvändning föreslås som kan komma att påverka riksintresset negativt.

Vindkraft

I kommunens vindbruksplan är inriktningen att vindkraftsanläggningar i första hand ska lokaliseras till åtta utpekade områden. I områdena finns förutsättningar att etablera grupper av större vindkraftverk. Ett av områdena ligger i kommunens nordöstra hörn, inom utpekade riksintresseområde för vindbruk. Riksintresseområdet är kommungränsöverskridande och således gemensamt för grannkommunerna Stenungsund och Lilla Edet.

Ingen förändrad markanvändning föreslås som kan komma att påverka riksintresset negativt.

